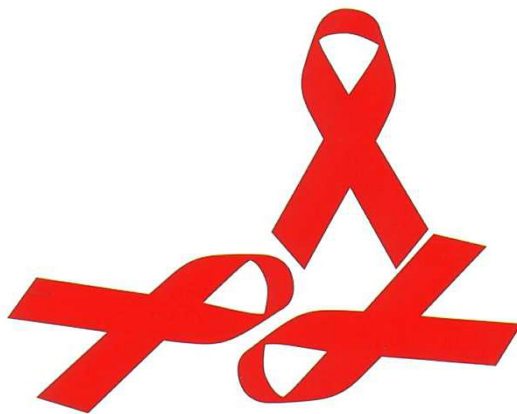

Hiesa Hiztegia

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

KULTURA ETA HIZKUNTZA
POLITIKA SAILA

DEPARTAMENTO DE CULTURA
Y POLÍTICA LINGÜÍSTICA

Hiesa

HIZTEGIA

KULTURA ETA HIZKUNTZA
POLITIKA SAILA

DEPARTAMENTO DE CULTURA
Y POLÍTICA LINGÜÍSTICA

Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia
Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco

Vitoria-Gasteiz, 2017

Lan honen bibliografia-erregistroa Eusko Jaurlaritzaren
Bibliotekak sarearen katalogoan aurki daiteke:
<http://www.bibliotekak.euskadi.eus/WebOpac>

HITZAURREA

Beste edozein hizkuntza bezalaxe, euskara ere berritzen eta modernizatzen doa egunetik egunera, bizirik dagoen seinale. Bide horretan ezinbestekoa da euskararen aberastasun lexikoa elikatzea, zaintzea eta sustatzea, bai hizkuntza bera normalizatzeko, bai erabiltzaileen premietara egokitzeko. Hain zuzen ere, helburu horiek bete nahian ikusi du argia eskuartean duzun hiztegi honek, orrialde hauetan jorratzen den eremuko erabiltzaile eta hiztunek lanabes erabilgarria izan dezaten beren egunerokoan.

Hiztegi honetan aurkituko duzun terminologia Euskararen Aholku Batzordearen Terminologia Batzordeak gomendatutakoa da. Batzordeari dagokio, besteak beste, terminologia-alorrean dauden lehentasunak finkatzea, lan-proposamenak egitea, terminologia-lanerako irizpideak ezartzea, ponderazio-markak finkatuta termino lehiakideen arteko lehentasunak jartzea eta terminoen erabilera onestea eta gomendatzea.

Terminologia Batzordeak onartutako gainerako hiztegiak bezala, hiztegi hau ere EUKALTERM Euskal Terminologia Banku Publikoan www.euskara.euskadi.eus/euskalterm dago integratuta.

Banku hau etengabe elikatzen eta zabaltzen ari gara Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzatik IVAPekin lankidetzan, Eusko

Argitaraldia: I.a, 2017ko xxxxxx

Ale-kopurua: 1.500 ale

© argitaraldi honena: Euskal Autonomia Erkidegoko Administrazio Orokorra

Argitaratzailea: Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia
 Servicio Central de Publicaciones del Gobierno Vasco
 Donostia-San Sebastián, I - 01010 Vitoria-Gasteiz

Internet: www.euskara.euskadi.eus/euskalterm

Azala: Concetta Probanza

Inprimaketa: XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

ISBN: XXXXXXXXXXXXXXXX

Lege gordailua: XXXXXXXXX

Jaurlaritzak bideratu eta sustatu nahi duen terminologiaren produkzioaren, kudeaketaren eta hedapenaren muina izan dadin. EUSKALTERM metodologia eta irizpide jakin batzuen arabera eguneratu eta elikatzen da, betiere Terminologia Batzordeak onartutako jarduketa-planei jarraituz.

Hiztegi hau erabiltzaileen oinarrizko premiak asetzeko baliagarri izatea nahi genuke, hemen jorratzen den terminologiaren erabilera normalizatzeko eta gure hizkuntzaren eguneratzearen bidean urrats garrantzitsua izan dadin. Hiztegi hau eta honekin batera argitaratzen ditugun guztiak eguneroko jardunean erabiltzera animatzen zaituztegu, euskaldunok gero eta hizkuntza aberatsagoa izan dezagun.

Vitoria-Gasteiz, 2017ko ekainaren 29a

MIREN DOBARAN URRUTIA

Hizkuntza Politikarako sailburuordea

HIZTEGIARI BURUZKO ARGIBIDEAK

Hiztegi hau UZEI Terminologia eta Lexikografia Zentroak egin du EUSKALTERM Terminologia Banku Publikoa (www.euskara.euskadi.eus/euskalterm) eguneratzeko eta elikatzeke entitate horrek Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzarekin (HPS) izenpetutako kontratuen barruan. Kontratuok HPSk eta IVAPEk finantzatu dituzte, bi erakunde horiek sinatutako hitzarmenen bidez.

EUSKALTERM Terminologia Banku Publikoa da Terminologia Batzordeak¹ finkatutako terminologia-lana zabaltzeko ardatza. Aldi berean esan behar da Terminologia Batzordeak onartutako jarduketa-planen barruan ezarritako lehenetasunen arabera eguneratzen dela Terminologia Banku Publikoa. Euskararen Aholku Batzordeko Terminologia-batzorde atal bereziak euskarazko terminologia-lanerako finkatu zuen metodologiari jarraituta, hiztegi hau, lehenengoz, hizkuntzalariez eta eremuko adituez osatutako batzorde teknikoak aztertu eta landu zuen, Terminologia Batzordeari behin betiko proposamena luzatzeko. Normalizazio-prozesuaren azken urratsa Terminologia Batzordeak onartzea izan da. Beraz, hemen duzue eremu honetako terminologiaren erabiltzaileei **Terminologia Batzordeak gomendatzen dien terminologia**.

¹ 176/2007 DEKRETUA, urriaren 16koa, Euskararen Aholku Batzordeari buruzkoa

Hiztegia erabilitako ponderazio-markak:

- (4) Termino normalizatua / gomendatua
- (3) Termino onartua (baina ez lehenetsia, beste bat gomendatzen delako)

Hiztegia erabilitako laburtzapenak:

eu euskara
 es español
 fr français
 en english

Sin. sinonimoa
 Ik. ikus

NORMALIZAZIOA

BATZORDE TEKNIKOA

Maier Lorizate (EHUko irakaslea)
Joseba Errekalde (Harribeltza elkarteko presidentea)
Joxean Zapirain (UZEI)
 Koordinatzailea: **Nerea Laskibar** (Hizkuntza Politikarako Sailburuordetza)

TERMINOLOGIA BATZORDEA

Patxi Baztarrika Galparsoro, Hizkuntza Politikarako sailburuordea, batzorde-ataleko lehendakaria
Eneko Oregi Goñi, IVApeko zuzendariordea, batzorde-ataleko lehendakariordea
Jorge Giménez Bech, EABko eta batzorde-ataleko idazkaria
Araceli Díaz de Lezana Fernández de Gamarra, Hizkuntza Politikarako Sailburuordetzako ordezkaria
Maite Imaz Leunda, IVApeko ordezkaria
Andoni Sagarna Izagirre, Euskaltzaindiaren ordezkaria
Iker Etxebeste Zubizarreta, Unibertsitate Zerbitzuetarako Euskal Ikastetxeko (UZEIko) ordezkaria
Xabier Alberdi Larizgoitia, Euskal Herriko Unibertsitateko Euskara Institutuko ordezkaria
Ibon Olaziregi Salaberria, Hezkuntza, Unibertsitate eta Ikerketa Sailaren Euskara Zerbitzuaren ordezkaria
Mertxe Olaizola Maiz, aditua
Joseba Erkizia Itoitz, aditua
Asier Larrinaga Larrazabal, aditua
Miel Loinaz Beristain, aditua
Alberto Atxabal Rada, aditua
Alfontso Mujika Etxeberria, aditua

UZEIren LANKIDE IZAN DIREN ADITUAK

Arantxa Arrilaga. Hiesaren Euskadiko Plana
Josune Goikoetxea. Biocruces, Gaixotasun Infekziosoen Taldea

EREMU - ZUHAITZA

- 1 Giza immunoeskasiaren birusa
- 2 Epidemiologia
- 3 Infekzioaren diagnostikoa eta lotutako patologiak
- 4 Infekzioaren prebentzioa
- 5 Infekzioaren tratamendua

AURKIBIDEA

Bokabularioa sailka	13
1. GIZA IMMUNOESKASIAREN BIRUSA	14
2. EPIDEMIOLOGIA	25
3. INFEKZIOAREN DIAGNOSTIKOA ETA LOTUTAKO PATOLOGIAK	29
4. INFEKZIOAREN PREBENTZIOA	40
5. INFEKZIOAREN TRATAMENDUA	44
Euskarazko aurkibidea	53
Gaztelaniazko aurkibidea	61
Frantsesezko aurkibidea	69
Ingelesezko aurkibidea	77
Erreferentzia bibliografikoak	85

BOKABULARIOA SAILKA

I. GIZA IMMUNOESKASIAREN BIRUSA

1 motako giza

immunoeskasiaren birus

Ik. GIB-1

2 motako giza

immunoeskasiaren birus

Ik. GIB-2

Ac

Ik. antigorputz

Ag

Ik. antigeno

alderantzizko transkriptasa

Ik. RNAk gidatutako DNA polimerasa

I

anafilaxia (4)

Substantzia jakin batzuekin kontaktuan egon ondoren, gorputzak substantzia horiekiko duen sentikortasuna gehiegi handitzea, hainbat nahasmendu eragin ditzakeena.

es anafilaxia

fr anaphylaxie

en anaphylaxis

2

andui (4)

Espezie bereko beste mikroorganismoekiko ezaugarri desberdinak dituzten mikroorganismoen multzoa. GIBaren mutazio-tasa handiek andui desberdinak sor ditzakete, eta andui bakoitzak erresistentzia gara dezake erretrobirusen kontrako botikekiko.

es cepa

fr souche

en strain

3

antigeno (4)

Sin. Ag (4)

Gorputzak arrotz gisa hartzen duen substantzia, baldintza jakinetan antigorputzak sor ditzakeena.

es antigéno; Ag

fr antigène; Ag

en antigen; Ag

4

antigorputz (4)

Sin. Ac (4)

Gorputzean antigeno baten eraginez sortzen den immunoglobulina, immunitate-mekanismoan parte hartzen duena.

es anticuerpo; Ac

fr anticorps; Ac

en antibody; Ab

5

atseden-linfozito (4)

Sin. atsedeneko linfozito (4)

Antigenoekin kontakturik izan berri ez duen linfozito heldua, zirkulazioan dagoena; atsedeneko egoera metabolikoan egoten da.

es linfocito en reposo

fr lymphocyte au repos

en resting lymphocyte

atsedeneko linfozito

Ik. atsedeen-linfozito

6

azido desoxirribonukleiko (4)

Sin. DNA (4)

es ácido desoxirribonucleico; ADN; DNA

fr acide désoxyribonucléique; ADN

en desoxyribonucleic acid; DNA

7

azido erribonukleiko (4)

Sin. RNA (4)

es ácido ribonucleico; ARN; RNA

fr acide ribonucléique; ARN

en ribonucleic acid; RNA

8

B linfozito (4)

Sin. B zelula (4)

Hezur-muinean sortzen den linfozitoa, antigorputzak sintetizatzen dituzten zelula plasmatikoen aitzindaria; erantzun immunitario humoralaz arduratzen da.

es linfocito B; célula B

fr lymphocyte B; cellule B;

lymphocyte bursoéquivalent

en B lymphocyte; B cell

B zelula

Ik. B linfozito

berezko zelula zitozida

Ik. zelula hiltzaile natural

biral

Ik. biriko

9

biriko (4)

Sin. biral (4)

es vírico; viral

fr viral

en viral

10

birkonbinazio biriko (4)

Sin. birus-birkonbinazio (4)

es recombinación vírica;

recombinación viral

fr recombinaison virale

en viral recombination

11

birulentzia (4)

es virulencia

fr virulence

en virulence

birus-birkonbinazio

Ik. birkonbinazio biriko

bizi-ziklo

Ik. ziklo biologiko

12

CCR5 (4)

CD4 T linfozitoen eta beste zelula immunogai batzuen gainazaleko hartzailea. R5 motako GIB birusek kohartzaile gisa erabiltzen dute zelula ostalaria infektatzeko, ezinbestez CD4 hartzailea lotzeaz gain.

es CCR5

fr CCR5

en CCR5

13

CD4 (4)

T linfozito laguntzaileen eta erantzun immunitarioan inplikaturako beste zelula batzuen gainazaleko hartzailea, GIBak zelula ostalaria estekatzean hartzaile gisa erabiltzen duena.

Tropismo zelularra baldintzatzen du.

es CD4

fr CD4

en CD4

CD4+ linfozito

Ik. T linfozito laguntzaile

14

CD8 (4)

T linfozito zitotoxikoen mintzeko molekula, kohartzaile antigeniko gisa diharduena.

es CD8

fr CD8

en CD8

CD8+ linfozito

Ik. T linfozito zitotoxiko

15

CXCR4 (4)

CD4 T linfozitoen eta beste zelula immunogai batzuen gainazaleko hartzailea. X4 motako GIB birusek kohartzailer gisa erabiltzen dute zelula ostalaria infektatzeko, CD4 hartzaileari lotzeaz gain.

es CXCR4

fr CXCR4

en CXCR4

16

defentsa (4)

es defenza

fr défense

en defense

DNA

Ik. azido desoxirribonukleiko

17

DNA biriko (4)

Sin. probirus (4)

es ADN viral; DNA viral; provirus

fr ADN viral; provirus

en provirus; viral DNA

18

eosinofilo (4)

Hezur-muinean sortzen den leukozito-mota, eosinaren eraginez kolore gorria erraz hartzen duena.

es eosinófilo

fr éosinophile

en eosinophil

19

erantzun immunitario (4)

Immunitate-sistemak gorputza antigenoetatik babesteko eragiten duen erreakzio-multzoa.

es respuesta inmunitaria

fr réponse immunitaire

en immune response

16

20

eritrozito (4)

Sin. globulu gorri (4); hematie (4)

es hematíe; eritrocito; glóbulo rojo

fr érythrocyte; globule rouge; hématie

en erythrocyte; red blood cell

erreserborio

Ik. gordailu

21

erretrobirus (4)

RNA material genetiko gisa erabiltzen duen birusa: zelula bat infektatu ondoren alderantzizko transkriptasa erabiltzen du RNA DNA bihurtzeko, eta, ondoren, bere DNA zelula ostalariaren DNAn integratzen du bere burua ugaltzeko. GIBa erretrobirus bat da.

es retrovirus

fr rétrovirus

en retrovirus

22

fusio-proteina (4)

Sin. gainazaleko proteina (4)

GIBaren lipido-estalkian txertatuta dagoen glukoproteina; CD4 hartzaileari eta CCR5 edo CXCR4 kohartzailerari lotzea ahalbidetzen dio birusari, zelula ostalariari sartu eta zelula hori infektatu ahal izateko.

es proteína de fusión; proteína de superficie

fr protéine de fusion; protéine de surface

en fusion protein; envelop protein; cell-surface protein

gainazaleko proteina

Ik. fusio-proteina

23

gammaglobulina (4)

Serumeko proteina-mota. Antigorputz-aktibitatea duten immunoglobulinak nagusi dira gammaglobulinan.

es gammaglobulina; gamma-globulina

fr gammaglobuline

en gamma-globulin; gammaglobulin

24

GIB (4)

Sin. giza immunoeskasiaren birus (4)

Hiesa eragiten duen lentibirusa.

es VIH; virus de la inmunodeficiencia humana

fr VIH; virus de l'immunodéficience humaine

en HIV; human immunodeficiency virus; AIDS virus

25

GIB-1 (4)

Sin. 1 motako giza immunoeskasiaren birus (4)

Munduan zehar hies-kasu gehienak eragiten dituen GIB-mota, GIB-2ak baino birulentzia handiagoa duena.

es VIH-1; virus de la inmunodeficiencia humana 1

fr VIH-1; virus de l'immunodéficience humaine 1

en HIV-1; human

immunodeficiency virus type 1

26

GIB-2 (4)

Sin. 2 motako giza immunoeskasiaren birus (4)

Batez ere Afrikako mendebaldean hedatuta dagoen GIB-mota, GIB-1ak baino birulentzia txikiagoa duena.

es VIH-2; virus de la inmunodeficiencia humana 2

fr VIH-2; virus de l'immunodéficience humaine 2

en HIV-2; human immunodeficiency virus type 2

giza immunoeskasiaren birus

Ik. GIB

globulu gorri

Ik. eritrozito

globulu zuri

Ik. leukozito

27

gongoil linfatiko (4)

Sin. nodulu linfatiko (4)

es ganglio linfático; nódulo linfático

fr noeud lymphoïde; noeud lymphatique

en lymph node; lymphatic node

28

gordailu (4)

Sin. erreserborio (4)

Infekzio-agente bat latentzia- edo erresistentzia-egoeran gordetzen den lekua. Burmuina eta atsedeneko T linfozitoak gordailuak izan daitezke GIBarentzat.

es reservorio

fr réservoir

en reservoir

17

29

hartzaile (4)

Zelularen mintzean edo zitoplasman dagoen proteina, substantzia espezifikoki bati (adibidez, hormona, antigeno, birus edo neurotransmisore bati) estekatzen zaiona. Substantzia espezifikoki horrek eraginda, zelula-funtzioa aldatzeko gaitasuna du. Zelula ostalarian sartu ahal izateko, GIBa haren hartzailei estekatzen zaie.

es receptor
fr récepteur
en receptor

hematie

Ik. eritrozito

30

hezur-muin (4)

es médula ósea
fr moelle osseuse
en bone marrow

31

hiperimmune (4)

Ohi baino immunizazio-maila handiagoa duena. Normalean, immunizazio aktiboaren ondorioz lortzen da maila hori.

es hiperimmune
fr hyperimmun
en hyperimmune

32

hipersentikortasun (4)

Immunitate-sistemak estimulu edo agente arrotz batekiko duen gehiegizko erreakzioa, organismoan ondorio kaltegarriak izan ditzakeena.

es hipersensibilidad
fr hypersensibilité
en hypersensitivity

Ig

Ik. immunoglobulina

IL

Ik. interleukina

33

immune (4)

Gaixotasun batekiko erresistentzia-maila handia duena.

es inmune
fr immun
en immune

34

immunitate (4)

Gaixotasun infekzioso edo antigeno baten aurka gorputzak duen erresistentzia.

es inmunidad
fr immunité
en immunity

35

immunitate humoral (4)

Immunoglobuline eta konplementuaren sistemak (eta ez immunitate-sistemako zelulek) bideratutako immunitate-mota.

es inmunidad humoral
fr immunité humorale
en humoral immunity

36

immunitate zelular (4)

T linfozitoek, NK zelulek eta makrofagoek bideratutako immunitatea.

es inmunidad celular
fr immunité cellulaire
en cellular immunity

37

immunitate-sistema (4)

Gorputza gaixotasunetatik babesten duten unitate funtzionalen multzoa, immunitatean inplikaturako zuntzak, zelulak eta molekulak biltzen dituena. Zelula patogenoak eta minbizidunak hiltzen ditu.

es sistema inmunitario
fr système immunitaire
en immune system

38

immunizazio (4)

Tratamendu edo prozesu natural baten bidez organismo baten erantzun immunitarioa lortzea edo eragitea.

es inmunización
fr immunisation
en immunization

39

immunizazio aktibo (4)

Pazienteetan eragin daitekeen immunizazioa, pazienteak antigeno jakin batekiko kontaktuan jartzean datzana.

es inmunización activa
fr immunisation active
en active immunization

40

immunizazio pasibo (4)

Pazienteetan eragin daitekeen immunizazioa, pazienteei antigeno jakin batekiko sentsibilizatutako beste pertsona baten antigorputzak edo linfozitoak ematean datzana.

es inmunización pasiva
fr immunisation passive
en passive immunization

41

immunoeskasia (4)

Gorputzaren immunitate-sistemako osagai baten edo gehiagoren nahasmenduak edo akatsak eragindako egoera, gorputzak erantzun immunitario eskasa izatea eragiten duena.

es inmunodeficiencia
fr immuno-déficience;
immunodéficience
en immunodeficiency

42

immunogaitasun (4)

Erantzun immunitario normala izateko gaitasuna.

es inmunocompetencia
fr immunocompétence
en immunocompetence;
immunologic competence

43

immunoglobulina (4)

Sin. Ig (4)

es inmunoglobulina; Ig
fr immunoglobuline; Ig
en immunoglobulin; Ig

44

immunozito (4)

Sin. zelula immunogai (4)

Antigeno jakin bat ezagutzeko gai den zelula, antigeno horren kontrako erantzun espezifikoa sortzeko gai dena.

es inmunocito; célula
inmunocompetente
fr immunocyte; cellule
immunocompétente
en immunocyte; immunocompetent
cell

45

interferon (4)

Birus batek infektatutako zelulek sorrarazitako proteina, birusa ugaltzea galarazten duena.

es interferón**fr** interféron**en** interferon

46

interleukina (4)

Sin. IL (4)

Linfzitoek, makrofagoek eta monozitoek jariatzen duten pisu molekular txikiko proteina, immunitate-sistemako zelulen artean seinaleak transmititzen dituena.

es interleucina; interleuquina; IL**fr** interleukine; IL**en** interleukin; IL

47

itu-zelula (4)

Sin. xede-zelula (4)

Antigeno edo antigorputz batentzat hartzaile espezifikoa duen zelula. Oro har, CD4 zelulak dira GIBaren itu-zelulak.

es célula diana**fr** cellule cible**en** target cell

48

kohartzaile (4)

Zelula baten gainazaleko hartzailea, hainbat birusek zelula ostalariak infektatu ahal izateko bigarren mailako estekatzegune gisa erabiltzen dutena. Zelula ostalaria infektatzeko, GIBa zelula ostalariaren CD4 hartzaileari eta, ezinbestez, kohartzaile bati (CCR5 edota CXCR4) estekatzan zaie.

es correceptor**fr** corécepteur**en** coreceptor

49

konplementu (4)

Serumean egoera normalean dagoen proteina-multzoa. Antigeno/antigorputz konplexuarekin konbinatzen denean, zenbait bakterio edo beste zelula batzuk suntsitzen dira.

es complemento**fr** complément**en** complement

50

latentzia (4)

Zelula ostalariak itxura batean aktibataterik ez izatea.

es latencia**fr** latence**en** latency

51

lentivirus (4)

Inkubazio-aldi luzeko infekzio larriak eragiten dituen birus-generoa, Retroviridae familiakoa.

es lentivirus**fr** lentivirus**en** lentivirus

52

leukozito (4)

Sin. globulu zuri (4)

es leucocito; glóbulo blanco**fr** leucocyte; globule blanc**en** leukocyte; white blood cell

53

linfozito (4)

Leukozito-mota, gongoil eta hodi linfikoetan helden dena. Nukleo bakarra du, handia, ia zelula osoa betetzen duena. Zelula aitzindari beretik linfozito-mota desberdinak garatzen dira. Linfozito-mota horietako bakoitzak funtzio immunologiko zehatza du.

es linfocito**fr** lymphocyte**en** lymphocyte

54

linfozito aktibatu (4)

Antigeno edo mitogeno batekin kontaktuan egon ondoren ugalketa-edo diferentziazio-egoeran dagoen linfozitoa.

es linfocito activado**fr** lymphocyte activé**en** activated lymphocyte

55

makrofago (4)

Monozito batetik eratorritako zelula fagozitario handia, antigeno arrotzak irensten dituena. Immunitate-sistemako bestelako zelulei aurkezten dizkie irentsitako antigenoak.

es macrófago**fr** macrophage**en** macrophage

56

mutazio (4)

Sin. mutazio genetiko (4)

es mutación; mutación genética**fr** mutation; mutation génétique**en** mutation; gene mutation**mutazio genetiko**

Ik. mutazio

NK zelula

Ik. zelula hiltzaile natural

nodulu linfatiko

Ik. gongoil linfatiko

57

oroimen immunitario (4)

Sin. oroimen immunologiko (4)

es memoria inmunitaria**fr** mémoire immunologique**en** immunological memory**oroimen immunologiko**

Ik. oroimen immunitario

58

oroimen-linfzito (4)

Sin. oroimen-zelula (4)

Antigeno batekin lehen aldiz kontaktuan egotean aktibatutako linfzito batek sortutako linfzitoa, luze bizi dena; antigeno berarekin berriro kontaktuan egotean berraktibatzen denean, erantzun immunitario eraginkorragoa eta azkarragoa sortzen du.

es linfocito de memoria; célula de memoria**fr** lymphocyte à mémoire; cellule à mémoire**en** memory lymphocyte; memory cell**oroimen-zelula**

Ik. oroimen-linfzito

59

plaketa (4)

Sin. tronbozito (4)

es plaqueta; trombocito**fr** plaquette; thrombocyte**en** platelet; thrombocyte**plasmozito**

Ik. zelula plasmatikoa

probirus

Ik. DNA biriko

60

R5 birus (4)

GIB birus-mota, CCR5 proteina kohartzaile gisa erabiltzen duena.

es virus R5**fr** virus R5**en** R5 virus

61

R5X4 birus (4)

GIB birus-mota, CCR5 edo CXCR4 proteinak kohartzaile gisa erabiltzen dituen.

es virus R5X4
fr virus R5X4
en R5X4 virus

62

Retroviridae (4)

Erreplikazioa egiteko alderantzizko transkriptasa erabiltzen duten RNA-birusen familia; birus horiek lipido-bilgarridunak eta RNA-kate bakarrekoak dira. GIBa Retroviridae familiako birusa da.

es Retroviridae
fr Retroviridae
en Retroviridae

RNA

Ik. azido erribonukleiko

63

RNA polimerasa (4)

RNA-molekulen sintesia katalizatzen duen entzima.

es ARN polimerasa
fr ARN polymérase
en RNA polymerase

64

RNAk gidatutako DNA polimerasa (4)

Sin. alderantzizko transkriptasa (4)
GIBak bere RNAko informazio genetikoa erabiliz DNA sintetizatzen sortzen duen entzima.

es ADN polimerasa dirigida por ARN; transcriptasa inversa
fr ADN polymérase ARN-dépendante; transcriptase inverse
en reverse transcriptase; RNA-dependent DNA polymerase

65

serofobia (4)

GIBarekin infektatzeko beldur irrazionala.

es serofobia
fr sérophobie
en serophobia

66

serum (4)

Odola koagulatu ondoren geratzen den zati likidoa.

es suero
fr sérum
en serum

67

superantigeno (4)

Antigeno gisa diharduen molekula, antigeno arrunt batek baino askoz ere T linfozito gehiago aktiba ditzakeena.

es superantígeno
fr superantigène
en superantigen

68

T linfozito (4)

Sin. T zelula (4)

Timoan heltzen den leukozitua, antigorputzak sortzeko gaitasunik ez duena. T linfozitoak dira bai erantzun immunitario zelularra koordinatzen duten T linfozito zitotoxikoak bai B linfozitoek antigorputzak sorrarazteko beharrezkoa den laguntza ematen duten T linfozito laguntzaileak.

es linfocito T; célula T
fr lymphocyte T; cellule T; lymphocyte thymodépendant
en T lymphocyte; T cell

69

T linfozito laguntzaile (4)

Sin. CD4+ linfozito (4)

B linfozitoetan antigorputz-kopuru normala izateko eta immunitate zelular normala lortzeko beharrezkoa den T linfozitua. Immunitate zelularren eragile nagusia da. T linfozito laguntzailea da GIBak infektatzen duen linfozito-mota.

es linfocito T colaborador; linfocito CD4+
fr lymphocyte T auxiliaire; lymphocyte CD4+
en helper T lymphocyte; T-cell; CD4+ lymphocyte

70

T linfozito zitotoxiko (4)

Sin. T zelula zitotoxiko (4); CD8+ linfozito (4)

Zelula tumoralen edo patogenoek infektatutako itu-zelulen egitura molekularra zuzenean desegin dezakeen T linfozitua, birusen erreplikazioa kontrolatzeko funtsezkoa dena. Haren funtzioa immunitate zelularra bermatzea da.

es linfocito T citotóxico; célula T citotóxica; linfocito CD8+
fr lymphocyte T cytotoxique; cellule T cytotoxique; lymphocyte CD8+
en cytotoxic T lymphocyte; cytotoxic T-cell; killer T-cell; CTL; CD8+ lymphocyte

T zelula

Ik. T linfozito

T zelula zitotoxiko

Ik. T linfozito zitotoxiko

71

timo (4)

Mediastinoan dagoen organo linfoidea, T linfozito helduak garatzeko ezinbestekoak diren hormonak jariatzen dituen.

es timo
fr thymus
en thymus

72

transferentzia (4)

Azido nukleikoaren edo proteinen molekulak gel batetik nitrozelulosa-edo nylon-mintz batera iragatea; kapilaritatez edo eremu elektriko baten eraginez egin ohi da.

es transferencia
fr buvardage; transfert
en blot; blotting; transfer

tronbozito

Ik. plaketa

73

tropismo bikoitz (4)

Birus bat zelula ostalari baten gainazaleko bi kohartzailerik estekatu ahal izatea. GIBaren kasuan, birusa CCR5 nahiz CXCR4 kohartzailerik esteka dakieke.

es tropismo dual
fr tropisme double
en dual tropism; mixed tropism

74

tropismo zelular (4)

Zelula jakin batzuen ezaugarri berezia, zelula horiek GIBarekin infektatzeko aukera ematen duena. CD4 eta kohartzaileak izatearen ondorioz dute ezaugarri hori.

es tropismo celular
fr tropisme cellulaire
en cellular tropism

75

X4 birus (4)

GIB birus-mota, CXCR4 proteina kohartzaile gisa erabiltzen duena.

es virus X4

fr virus X4

en X4 virus

xede-zelula

Ik. itu-zelula

76

zelula hiltzaile natural (4)

Sin. berezko zelula zitozida (4); NK zelula (4)

Antigeno batentzat hartzaile espezifikoak dituen linfozittoa; birusak infektatutako zelulen eta zelula tumoralen aurkako zitotoxizitate naturalaren arduraduna da.

es célula asesina natural; célula citocida natural; célula NK

fr cellule tueuse naturelle; cellule NK

en natural killer cell; NK cell

zelula immunogai

Ik. immunozito

77

zelula ostalari (4)

Patogeno batek bere burua ugaltzeko erabili behar duen zelula.

es célula huésped

fr cellule hôte

en host cell

78

zelula plasmatico (4)

Sin. plasmozito (4)

Antigorputzen sintesiaren eta segregazioaren arduraduna den B linfozito heldua, antigeno espezifiko batekiko kontaktuan aktibatutakoa.

es célula plasmática; plasmocito

fr cellule plasmatique; plasmocyte

en plasma cell; plasmocyte

79

ziklo biologiko (4)

Sin. bizi-ziklo (4)

es ciclo biológico; ciclo vital

fr cycle biologique; cycle vital

en biological life cycle; life cycle

80

zitotoxiko (4)

Organismo baten zelulak honda edo suntsi ditzakeena.

es citotóxico

fr cytotoxique

en cytotoxic

81

zitotoxikotasun (4)

es citotoxicidad

fr cytotoxicité

en cytotoxicity

2. EPIDEMIOLOGIA

82

ama-esne (4)

es leche materna

fr lait maternel

en maternal milk

arrisku-jokaera

Ik. arrisku-praktika

83

arrisku-praktika (4)

Sin. arrisku-jokaera (4)

Infekzio baten transmisio horizontala ahalbide duen portaera.

es práctica de riesgo

fr pratique à risque

en risk behavior

baginako fluxu

Ik. baginako jario

84

baginako jario (4)

Sin. baginako fluxu (4)

Baginak berez sortzen duen jarioa, GIBaren transmisio-bide izan daitekeena.

es secreción vaginal; flujo vaginal

fr sécrétion vaginale; flux vaginal

en vaginal secretion; vaginal flow

85

baheketa (4)

Sin. screening (4)

es cribado

fr dépistage

en screening

86

behaketa epidemiologiko (4)

es vigilancia epidemiológica

fr surveillance épidémiologique

en epidemiological surveillance

87

bide parenteraleko droga-erabiltzaile (4)

es usuario de drogas por vía parenteral; UDVP

fr utilisateur de drogues injectables; UDI

en injection drug user; IDU; parenteral drug user; PDU

88

bisexual (4)

es bisexual

fr bisexuel

en bisexual

89

borondatezko jakinarazpen

(4)

es notificación voluntaria

fr déclaration volontaire

en voluntary notification; voluntary reporting

droga-mendeko

Ik. toxikomano

90

egoera serologiko ezezagun (4)

es estado serológico desconocido

fr statut sérologique inconnu

en unknown serostatus

egoera serologikoaren**araberako baheketa**

Ik. serobaheketa

91

emakumeekin sexu-harremanak dituen emakume (4)

Sin. ESE (4)

es mujer que tiene sexo con otras mujeres; MSM**fr** femme ayant des rapports sexuels avec des femmes; FSF**en** woman who has sex with women; WSW

92

epidemia (4)**es** epidemia**fr** épidémie**en** epidemic

93

eramaile (4)

Mikroorganismo batek infektatutako pertsona, infekzioaren transmisio-agentea izan daitekeena.

es portador**fr** porteur**en** carrier**ESE**

Ik. emakumeekin sexu-harremanak dituen emakume

94

esperma (4)

Sin. hazi (4); semen (4)

es semen; esperma**fr** sperme; semence**en** sperm; sperma; semen

95

gaixotze-tasa (4)

Sin. morbilidad (4)

Leku jakin batean gaixotzen diren pertsonen eta leku horretako biztanle-kopuruaren arteko proportzioa, intzidentzia nahiz prebalentzia kontuan hartuz kalkula daitekeena.

es morbilidad**fr** morbidité**en** morbidity

96

GIBarekiko esposizio (4)**es** exposición al VIH**fr** exposition au VIH**en** exposure to HIV

97

GIBarekin bizi den pertsona (4)**es** persona que vive con el VIH**fr** personne vivant avec le VIH**en** person living with HIV

98

gizonezkoekin sexu-harremanak dituen gizonezko (4)

Sin. GSG (4)

es hombre que tiene sexo con otros hombres; HSH**fr** homme ayant des rapports sexuels avec des hommes; HSH**en** man who has sex with men; MSM

99

gorputz-jariakin (4)

Sin. gorputzeko jariakin (4)

Gorputzak berez sortzen duen jariakina, infekzioen transmisio-bide izan daitekeena.

es fluido corporal**fr** liquide organique**en** body fluid**gorputzeko jariakin**

Ik. gorputz-jariakin

GSG

Ik. gizonezkoekin sexu-harremanak dituen gizonezko

hazi

Ik. esperma

100

heriotza-tasa (4)

Sin. hilkortasun (4); hilkortasun-tasa (4)

es mortalidad**fr** mortalité**en** mortality

101

heterosexual (4)**es** heterosexual**fr** hétérosexuel**en** heterosexual

102

hilgarritasun (4)**es** letalidad**fr** létalité**en** lethality**hilkortasun**

Ik. heriotza-tasa

hilkortasun-tasa

Ik. heriotza-tasa

103

homosexual (4)**es** homosexual**fr** homosexuel**en** homosexual**infektibitate**

Ik. infekzio-gaitasun

104

infekzio-gaitasun (4)

Sin. infektibitate (4)

es infecciosidad; infectividad**fr** infectiosité; infectivité**en** infectiosity; infectivity

105

intzidentzia (4)

Denbora-tarte edo populazio jakin batean diagnostikatzen diren gaixotasun-kasu berrien kopurua.

es incidencia**fr** incidence**en** incidence

106

iturburu-pertsona (4)

Sin. iturburuko pertsona (4)

Beste pertsona bati infekzio bat transmititu dion pertsona.

es paciente fuente; persona fuente**fr** personne source**en** source person**iturburuko pertsona**

Ik. iturburu-pertsona

107

komorbilitate (4)

Pertsona berak gaixotasun nagusi batekin batera beste osasun-arazo batzuk izatea; osasun-arazo horiek kronikoak izan ohi dira, ez dute loturarik izaten gaixotasun nagusiarekin, eta gaixoak bizirik irauteko dituen aukeretan eragina izan dezakete.

es comorbilidad**fr** comorbidité**en** comorbidity

108

likido aurreseminal (4)**es** líquido preseminal**fr** sécrétion préséminal**en** pre-ejaculate**morbilitate**

Ik. gaixotze-tasa

109

morbimortalitate (4)

Leku jakin bateko gaixotze-tasaren eta heriotza-tasaren batura.

es morbimortalidad**fr** morbimortalité**en** morbidity and mortality**NABG**

Ik. nahitaz aitortu beharreko gaixotasun

110 nahitaez aitortu beharreko gaixotasun (4)

- Sin. NABG (4)
- es** enfermedad de declaración obligatoria; EDO
- fr** maladie à déclaration obligatoire; MADO
- en** notifiable disease; ND

111 nahitaez aitortu beharreko kasu (4)

- es** caso de declaración obligatoria
- fr** cas à déclaration obligatoire; cas de maladie à déclaration obligatoire
- en** notifiable case; reportable case

112 odol (4)

- es** sangre
- fr** sang
- en** blood

113 populazio zelatari (4)

Gaixotasun jakin bat pairatzeko aukera izateagatik zaintza epidemiologikopean jarritako biztanleen multzoa.

- es** población centinela
- fr** population sentinelle
- en** sentinel group

114 prebalentzia (4)

Azterketa epidemiologiko jakin batean, gaixotasun batek jotako pertsonen kopurua, azterketak kontuan hartzen duen populazio osoarekiko kalkulatu. Gaixotasun-kasu berriak nahiz zaharrak barne hartzen ditu prebalentziak.

- es** prevalencia
- fr** prévalence
- en** prevalence

screening

Ik. baheketa

semen

Ik. esperma

115

serobaheketa (4)
Sin. egoera serologikoaren araberako baheketa (4)
Sexu-laguna egoera serologikoaren arabera hautatzea. Gehienetan, norberaren egoera serologiko bereko sexu-lagunak izateko egiten da.

- es** serosorting
- fr** sérotriage
- en** serosorting

116

seroprebalentzia (4)
es seroprevalencia

fr séroprévalence

en seroprevalence; seroprevalency

117

sexu-lagun (4)
es compañero sexual

fr partenaire sexuel

en sexual partner

118

toxikomano (4)
Sin. droga-mendeko (4)
es toxicómano; drogodependiente

fr toxicomane

en drug addict; drug dependent

119

transfusio (4)
es transfusión

fr transfusion

en transfusion

3. INFEKZIOAREN DIAGNOSTIKOA ETA LOTUTAKO PATOLOGIAK

alborengo

Ik. pneumonia

120

antigenemia (4)
Odolean antigenoak izatea.
es antigenemia

fr antigénémie

en antigenemia

121

asintomatiko (4)
Sin. sintomarik gabeko (4)
Gaixotasun bat ezagutarazten duen ageriko gertakari klinikorik ez duena.
es asintomático

fr asymptomatique

en asymptomatic

122

baheketa-test (4)
Sin. screening-test (4)
Pertsona edo pertsona-talde batean latentzia-egoeran dagoen gaixotasun bat detektatzeko egiten den proba, kostu txikia eta fidagarritasun nahikoa dituena. Gaixotasuna detektatzen zaien pertsonen proba diagnostikoa egin ohi zaie screening-testaren emaitza positiboa berresteko.
es test de cribado

fr test de dépistage

en screening test

123

bakteriemia (4)
Odolean bakterioak izatea.
es bacteriemia

fr bactériémie

en bacteremia

124

berrinfekzio (4)
Sin. gaininfekzio (4)
Aurrez birus-andui batek infektatutako organismo batean bigarren birus-andui batek sortzen duen infekzioa. Berrinfekzioek GIBaren infekzioaren bilakaera azkartu egin dezakete, edo tratamendua zaildu.
es reinfección; superinfección

fr surinfection

en secondary infection; superinfection

berriz gaixotze

Ik. birgaixotze

125

biremia (4)
Infektatutako organismo baten odolean birusak izatea.
es viremia

fr virémie

en viremia

126

birgaixotze (4)
Sin. berriz gaixotze (4)
Sendatzeko bidean baina guztiz sendatu gabe dagoen gaixotasun bat berriro indartzea. Errezidiban ez bezala, ez dira guztiz desagertzen gaixotasunaren sintoma eta zeinuk bi gaixoaldien artean.
es recaída

fr rechute

en relapse

127

birus-karga (4)

Sin. karga biriko (4)
Gorputzaren jariakin batean birus jakin batek duen kontzentrazioa, odolean kopia/mililitrotan neurtzen dena. Karga-aldaketa, berriz, logaritmo hamartarretan neurtzen da.

es carga viral; carga vírica; CV
fr charge virale; CV
en viral burden; viral load; VL

128

Burkitt-en linfoma (4)

es linfoma de Burkitt
fr lymphome de Burkitt
en Burkitt lymphoma

129

CD4/CD8 ratio (4)

CD4 T linfozitoek odolean CD8 T linfozitoen zelulekiko duten proportzioa, GIBak eragindako infekzioaren estadio klinikoaren markatzailetzat jotzen dena.

es cociente CD4/CD8
fr ratio CD4/CD8
en CD4/CD8 ratio

130

detekzio berantiar (4)

es detección tardía
fr dépistage tardif; détection tardive
en late case finding; late detection

131

detekzio goiztiar (4)

es detección precoz
fr dépistage précoce; détection précoce
en early case finding; early detection

132

detekzio-muga (4)

Birus-karga detektatzeko proba batean, birus batek detektagarria izateko behar duen gutxieneko kontzentrazioa.

es límite de detección
fr limite de détection
en detection limit

133

diagnostiko berantiar (4)

es diagnóstico tardío
fr diagnostic tardif
en late diagnosis

134

diagnostiko goiztiar (4)

es diagnóstico precoz
fr diagnostic précoce
en early diagnosis; precocious diagnosis

135

egoera serologiko (4)

Pertsona batek antigorputz espezifiko bati dagokionez duen egoera; egoera serologiko horren arabera, pertsona bat seropositiboa edo seronegatiboa izan daiteke.

es estado serológico
fr état sérologique
en serostatus

136

egoera serologiko berdineko (4)

Sin. seroberdin (4)
es seroconcordante
fr séroconcordant
en seroconcordant

137

egoera serologiko**desberdineko (4)**

Sin. serodesberdin (4)
es serodiscordante
fr sérodifférent; sérodiscordant
en serodiscordant; serodifferent

EIA

Ik. saiakuntza immunoentzimatiko

ELISA

Ik. entzimei lotutako immunoabsortzioko saiakuntza

138

emaitza baliogabe (4)

es resultado inválido
fr résultat invalide
en invalid result

139

emaitza negatibo (4)

es resultado negativo
fr résultat négatif
en negative result

140

emaitza positibo (4)

es resultado positivo
fr résultat positif
en positive result

141

entzimei lotutako immunoabsortzioko saiakuntza (4)

Sin. ELISA (4)
Antigenoa edo antigorputza fase solido bati lotzen dion saiakuntza immunoentzimatikoa, GIBak eragindako infekzioa diagnostikatzeko erabiltzen dena.

es análisis de inmunoabsorción ligado a enzimas; ELISA
fr essai par immunoabsorbant lié à une enzyme; ELISA
en enzyme-linked immunosorbent assay; ELISA

142

errezidiba (4)

Gutziz sendatua zegoela zirudien gaixotasun bat berrir agertzea. Birgaixotzean ez bezala, guztiz desagertzen dira gaixotasunaren sintoma eta zeinuak bi gaixoaldien artean.

es recidiva
fr récidence
en recurrence; recidivation

gaininfekzio

Ik. berrinfekzio

143

gaixotasun hies-definitzaile (4)

Sin. hiesaren irizpide diagnostiko (4)
GIBa detektatzeko proba diagnostiko batean emaitza positiboa eman duen pertsona bati hiesa diagnostikatzeko zeinu nahikotzat jotzen den gaixotasuna.

es enfermedad definitiva de sida; criterio diagnóstico de sida
fr maladie définissant le sida; critère diagnostique du sida
en AIDS-defining illness

144

gaixotasun oportunist (4)

Baldintza normaletan kaltegarriak ez diren mikroorganismoek sorraraz dezaketen gaixotasuna, erantzun immunitarioa ezabatzen denean edo immunitate-sistema bestelako egoera berezietan dagoenean soilik agertzen dena.

es enfermedad oportunista
fr maladie opportuniste
en opportunistic disease

145

garun-linfoma primario (4)

es linfoma cerebral primario
fr lymphome cérébral primaire
en primary lymphoma of the brain

GIB negatibo

Ik. GIB-

GIB positibo

Ik. GIB+

I46**GIB+ (4)**

Sin. GIB positibo (4)

GIBarekiko seropositiboa den pertsona.

es VIH+**fr** VIH+; séropositif pour le VIH**en** HIV+; HIV positive**I47****GIB- (4)**

Sin. GIB negatibo (4)

GIBarekiko seronegatiboa den pertsona.

es VIH-; VIH negativo**fr** VIH-; séronégatif pour le VIH**en** HIV-; HIV negative**I48****GIBa detektatzeko proba (4)**

Pertsona baten jariakinetan edo ehunetan p24 antigenoa, azido erribonukleikoa, probirusa edo GIBaren beste osagai bat detektatzeko edo neurtzeko proba.

es prueba de detección del VIH**fr** test VIH; test du VIH**en** HIV test**GIBagatiko entzefalopatia**

Ik. GIBak eragindako entzefalopatia

I49**GIBagatiko infekzio akutua (4)**Sin. GIBak eragindako lehen infekzio (4); GIBak eragindako primoinfekzio (4)
GIBak eragindako infekzioaren lehen fasea, intentsitate aldakorreko hainbat sintoma kliniko (gehienetan, sukarra, zefalea, adenopatiak eta mialgiak) ezaugarritzat dituena.**es** infección aguda por VIH;

primoinfección por VIH

fr infection aiguë par le VIH;

primo-infection VIH

en acute HIV infection; primary

HIV infection

GIBagatiko infekzio kronikoa

Ik. GIBak eragindako infekzio kronikoa

I50**GIBak eragindako entzefalopatia (4)**

Sin. GIBagatiko entzefalopatia (4)

es encefalopatía por VIH**fr** encéphalopathie à VIH;

encéphalopathie liée au VIH

en HIV encephalopathy**I51****GIBak eragindako infekzio kronikoa (4)**

Sin. GIBagatiko infekzio kronikoa (4)

es infección crónica por VIH**fr** infection chronique par le VIH**en** chronic HIV infection**I52****GIBak eragindako infekzioaren estadio kliniko (4)****es** estadio clínico de la infección por VIH**fr** phase chronique symptomatique**en** clinical stage of HIV infection**GIBak eragindako lehen infekzio**

Ik. GIBagatiko infekzio akutua

GIBak eragindako**primoinfekzio**

Ik. GIBagatiko infekzio akutua

GIBarekin lotutako ahuldura-sindrome

Ik. GIBarekin lotutako emaziazio-sindrome

I53**GIBarekin lotutako****emaziazio-sindrome (4)**

Sin. GIBarekin lotutako ahuldura-sindrome (4)

es síndrome de emaciación asociado al VIH; síndrome caquéctico asociado al VIH**fr** syndrome cachectique lié au VIH**en** HIV-associated wasting syndrome**I54****GIBarekin lotutako gaixotasun (4)****es** enfermedad asociada al VIH**fr** maladie associée au VIH**en** HIV-associated illness**I55****GIBaren kontrako antigorputzak detektatzeko proba (4)**

Pertsona baten serumean GIBaren antigorputzak detektatzeko edo neurtzeko proba.

es prueba de detección de anticuerpos contra el VIH**fr** test de détection des anticorps anti-VIH**en** HIV antibody test**I56****GIBaren test laster (4)**

Pertsona baten odolean, listuan edo gernuan GIBaren antigorputzak edota p24 antigenoa detektatzeko edo neurtzeko proba, emaitza hogeita hamar minutu igaro aurretik ematen duena.

es test rápido del VIH; prueba rápida del VIH**fr** test de dépistage rapide à orientation diagnostique du VIH; TROD; test de dépistage rapide du VIH**en** rapid HIV test**I57****giza papilomavirus (4)**

Sin. GPB (4)

es papilomavirus; VPH**fr** papillomavirus humain; HPV**en** human papillomavirus; HPV**GPB**

Ik. giza papilomavirus

I58**hartutako immunoeskasiaren sindrome (4)**

Sin. hies (4)

GIBak eragindako infekzioaren azken fasean agertu ohi den sindromea, infekzio oportunistak edo neoplasiak izatea ezaugarritzat duena.

es síndrome de inmunodeficiencia adquirida; sida**fr** syndrome d'immunodéficience acquise; sida; SIDA**en** acquired immune deficiency syndrome; acquired immunodeficiency syndrome; aids; AIDS**hies**

Ik. hartutako immunoeskasiaren sindrome

hiesaren irizpide diagnostiko

Ik. gaixotasun hies-definitzaile

159**hieserako progresio (4)**

GIBak eragindako infekzioaren fase kronikotik hiesaren aitorten-fasera iragatea.

es progresión a sida**fr** progression vers le sida**en** progression to AIDS**160****histoplasmosi barreiatu (4)****es** histoplasmosis diseminada**fr** histoplasmose disséminée**en** disseminated histoplasmosis**161****Hodgkin-en gaixotasun (4)**

Sin. linfoma hodgkiniano (4)

Hiziozitoen eta zelula erretikularren ugaltze neoplasikoa, GIBak infektatutako pertsonen bereziki eragiten diena.

es enfermedad de Hodgkin; linfoma de Hodgkin**fr** maladie de Hodgkin**en** Hodgkin's disease; HD**162****immunodeprimitu (4)**

Behar adinako erantzun immunitariorik ez duena.

es inmunodeprimido**fr** immunodéprimé**en** immunosuppressed**163****immunofluoreszentzia (4)**

Antigenoak edo antigorputzak ehun edo frotsi batean doitasun handiz detektatzeko teknika; antigenoak edo antigorputzak kolore fluoreszenteekin markatzen dira detektatu ahal izateko.

es inmunofluorescencia**fr** immunofluorescence**en** immunofluorescence**164****immunosaiakuntza (4)**

Aurrez markatutako antigeno nahiz antigorputz espezifikokoak in vitro detektatzeko teknika analitikoa.

es inmunoensayo**fr** immuno-essai; immunoessai**en** immune assay; immunoassay**165****infekzio berriko kasu (4)****es** caso de nueva infección**fr** cas de nouvelle infection**en** new infection case**166****infekzio oportunistak (4)****es** infección oportunista**fr** infection opportuniste**en** opportunistic infection**167****isoporiiasi (4)**

Isospora belli protozooak eragindako hesteetako parasitismoa, beheko urtsua eta urdail-hesteetako beste nahasmendu batzuk ezaugarritzat izaten dituena. Hilabete baino gehiago irauten duenean, hiesaren irizpide diagnostikotzat jotzen da.

es isosporiasis; isosporosis**fr** isosporose**en** isosporiasis**168****kakexia (4)**

Argaltze nabarmena, astenia eta anemia ezaugarritzat dituen gorputzaren asaldua, hainbat gaixotasun edo infekzio kronikoren fase terminaletan gertatu ohi dena.

es caquexia**fr** cachexie; marasme**en** cachexia; marasmus**169****kandidiasi (4)**

Candida generoko onddo batek larruazalean eta mukosetan sortutako mikosia. Hiesaren irizpide diagnostikotzat jotzen da bronkiei, trakeari, birikei edota hestegorriari eragiten dienean.

es candidiasis; candidosis**fr** candidose**en** candidiasis**170****Kaposi-ren sarkoma (4)**

Barneko organoei eragiten dien tumore gaiztoa, larruazalaren azpian, ahoan, sudurrean edo ezterrian orban gorrixkak sorrarazten dituena. Ohikoa da pertsona immunodeprimiuetan, eta hiesaren irizpide diagnostikoetako bat da.

es sarcoma de Kaposi**fr** maladie de Kaposi**en** Kaposi's sarcoma**karga biriko**

Ik. birus-karga

171**koinfekzio (4)**

Pertsona bat bi agente patogenok edo gehiagok infektatuta egotea.

es coinfección**fr** co-infection**en** coinfection**172****kokzidioidomikosi (4)**

Coccidioides immitis onddoaren esporak arnasteak eragin dezakeen mikosi orokortua. Barreiatua denean, hiesaren irizpide diagnostikotzat hartzen da.

es coccidiomycosis;

coccidioidomycosis

fr coccidioïdose**en** coccidioidomycosis**173****kriptokokosi (4)**

Organismoan biriken edo digestio-sistemaren bidez sartu ohi den Cryptococcus neoformans onddoak eragindako mikosia, pertsona immunodeprimiuetan meningitisa eragin ohi duena. Birikez kanpo gertatzen denean, hiesaren irizpide diagnostikotzat jotzen da.

es criptococosis**fr** cryptococcose**en** cryptococcosis**174****kriptosporidiosi (4)**

Cryptosporidium parvum espezieko protozooek eragindako gaixotasuna, pertsona immunodeprimiuetan pronostiko larriko gaixotasun oportunistak izatera irits daitekeena. Hilabete baino gehiagoko beherakoarekin agertzen denean, hiesaren irizpide diagnostikotzat jotzen da.

es criptosporidiosis**fr** cryptosporidiose**en** cryptosporidiosis**175****kronifikazio (4)****es** cronificación**fr** chronicisation**en** chronification**leiho-aldi**

Ik. serobihurketa-aldi

176

leukoentzefalopatia multifokal progresibo (4)

Polyomavirus generoko birusak nerbio-sistema zentralean eragindako gaixotasuna, pertsona immunodeprimituen burmuin-hemisferioen desmielinizazioa ezaugarritzat duena. Hiesaren irizpide diagnostikotzat jotzen da.

- es** leucoencefalopatia multifocal progresiva
fr leucoencéphalopathie multifocale progressive
en progressive multifocal leukoencephalopathy

177

linfoma (4)

Linfa-sistemaren ehunetako tumore gaiztoa. GIBarekin bizi diren pertsonetan ohikoak dira hainbat linfoma-mota: esaterako, Burkitt-en linfoma.

- es** linfoma
fr lymphome
en lymphoma

linfoma hodgkiniano

Ik. Hodgkin-en gaixotasun

178

mikroorganismo oportunistak (4)

Organismoan edo ingurumenean ohikoa den patogenotasun txikiko mikroorganismoak; pertsona immunodeprimituei bereziki eragiten die, gaixotasun oportunistak sorrarazten baitizkie.

- es** mikroorganismo oportunistak
fr microorganisme opportuniste
en opportunistic microorganism; opportunistic pathogen

179

monitorizazio (4)

- es** monitorización
fr monitoring
en monitoring

180

Mycobacterium tuberculosis sortutako birika-infekzio (4)

- es** infección pulmonar por Mycobacterium tuberculosis
fr infection pulmonaire à Mycobacterium tuberculosis
en Mycobacterium tuberculosis pulmonary infection

181

negatibo faltsu (4)

Proba diagnostiko baten emaitza erroreduna. Emaitzak positiboa izan beharko lukeen arren, negatiboa izatean datza errorea.

- es** falso negativo
fr faux négatif
en false negative

182

p24 antigeno (4)

GIBaren birus-kapsidea osatzen duen proteina. GIBagatiko infekzioaren lehen adierazlea da, eta serobihurketa baino lehen agertzen da.

- es** antígeno p24
fr antigène p24
en p24 antigen

p24 antigenoaren metodo

Ik. p24 antigenoaren proba

183

p24 antigenoaren proba (4)

Sin. p24 antigenoaren metodo (4)
 GIBaren detekzio goiztiarra egiteko aukera ematen duen proba, sentikortasun txikikoa, serobihurketa-aldian p24 antigenoak odolean edo serumean duen kontzentrazioa neurtuz egiten dena; infekzioaren transmisioa gertatu eta handik 15 bat egunera detekta daiteke p24 antigenoa 7-15 eguneko denbora-tartean, berriro detektatuz izan aurretik.

- es** prueba del antígeno p24; método del antígeno p24
fr test de l'antigène p24
en p24 antigen test

184

patogeno (4)

Gaixotasuna sortzen duena edo sor dezakeena.

- es** patógeno
fr pathogène
en pathogenic

185

patogenotasun (4)

- es** patogenicidad
fr pathogénicité
en pathogenicity

PCR

Ik. polimerasaren kate-erreakzio

186

pneumonia (4)

- Sin. alborengo (4)
es neumonía
fr pneumonie
en pneumonia

187

polimerasaren kate-erreakzio (4)

Sin. PCR (4)

DNA- edo RNA-sekuentzia baten kopia asko azkar lortzeko in vitro teknika, birus-karga neurtzeko edo infekzioaren diagnostikoa egiteko erabil daitekeena. DNA- edo RNA-sekuentzia kantitate txikitik dagoenean, erabilgarria da, detekzioarako aukerak handitzen baititu.

- es** reacción en cadena por la polimerasa; PCR
fr réaction de polymérisation en chaîne; réaction en chaîne de la polymérase; PCR
en polymerase chain reaction; PCR

188

positibo faltsu (4)

Proba diagnostiko baten emaitza erroreduna. Emaitzak negatiboa izan beharko lukeen arren, positiboa izatean datza errorea.

- es** falso positivo
fr faux positif
en false positive

189

proba diagnostiko (4)

GIBaren infekzioaren diagnostikoa lortzeko egiten den proba; besteak beste, GIBaren test lasterrak emaitza positiboa ematen duenean egiten da.

- es** prueba diagnóstica
fr épreuve diagnostique; examen paraclinique
en diagnostic test

190

pronostiko (4)

- es** pronóstico
fr pronostic
en prognosis

191

saiakuntza**immunoentzimatiko (4)**

Sin. EIA (4)

Antigenoa edo antigorputza entzima batekin markatzen duen immunosaiakuntza, GIBak eragindako infekzioa diagnostikatzeko erabiltzen dena.

es enzimoimmunoensayo; EIA;

ensayo inmunoenzimático

fr dosage immunoenzymatique;

essai immunoenzymatique; EIA

en enzyme immunoassay; EIA**screening-test**

Ik. baheketa-test

192

sepsi (4)

Sin. septizemia (4)

Odolean bakterio patogenoak edota haien produktu toxikoak garatzen direnean agertzen den egoera morboso orokorra.

es sepsis; septicemia**fr** sepsie; septicémie**en** sepsis; septicemia**septizemia**

Ik. sepsi

seroberdin

Ik. egoera serologiko berdineko

193

serobihurketa (4)

Birus batek infektatutako pertsona baten egoera serologiko negatiboa egoera serologiko positibo bihurtzea.

es seroconversión**fr** séroconversion**en** seroconversion

194

serobihurketa-aldi (4)

Sin. leiho-aldi (4)

Birus baten transmisioa gertatzen den unetik detekzio-probetan hura atzeman daitekeen arte igarotzen den denbora. GIBaren kasuan, hiru hilabetekoa da.

es período de seroconversión;

período ventana

fr délai de séroconversion**en** seroconversion period; window period**serodesberdin**

Ik. egoera serologiko desberdineko

195

seronegatibo (4)

Serumean antigeno jakin baten antigorputzik ez duen pertsona.

es seronegativo**fr** séronégatif**en** seronegative

196

seropositibo (4)

Serumean antigeno jakin baten antigorputzak dituen pertsona.

es seropositivo**fr** séropositif**en** seropositive

197

sexu-transmisiozko infekzio (4)

Sin. STI (4)

Sexu-harremanen bidez transmititzen den infekzioa.

es infección de transmisión sexual;

ITS

fr infection sexuellement transmissible; IST**en** sexually transmitted infection; STI**sintomarik gabeko**

Ik. asintomatiko

198

sintomatiko (4)**es** sintomático**fr** symptomatique**en** symptomatic**STI**

Ik. sexu-transmisiozko infekzio

199

toxoplasmosi (4)

Toxoplasma gondii protozooak ehunetan sortutako infekzioa, nerbio-sistema zentrolean kalte handia eragin dezakeena. Hilabetetik gorako paziente baten garunari eragiten dionean, hiesaren irizpide diagnostikotzat hartzen da.

es toxoplasmosis**fr** toxoplasmose**en** toxoplasmosis

200

tuberkulosi (4)**es** tuberculosis**fr** tuberculose**en** tuberculosis

201

umetoki-lepoko kartzinoma inbaditzaile (4)**es** carcinoma de cérvix invasivo**fr** carcinome invasif du col utérin**en** invasive cervical carcinoma

202

Western blot (4)

Sin. Western transferentzia (4)

Proteina espezifikokoak detektatzen dituen teknika, transferentzia elektrikoaren bidez egiten dena. GIBaren infekzioaren proba diagnostiko gisa erabiltzen da.

es Western blot; transferencia Western**fr** transfert de Western**en** Western blot; Western transfer**Western transferentzia**

Ik. Western blot

203

zitomegalobirus (4)

Sin. ZMB (4)

Herpesviridae familiako Betaherpesviridae subfamiliako birus-mota, pertsona immunodeprimituetan larriak izan daitezkeen hainbat nahasmendu sorraz ditzakeena.

es citomegalovirus; CMV**fr** cytomégalovirus; CMV**en** cytomegalovirus; CMV

204

zitomegalobirusak**eragindako erretinitis (4)**

Erretinaren hantura, zitomegalobirusak sortutakoa; ikusmena gutxitzea edo itsutasuna eragin dezake. Hiesaren irizpide diagnostikotzat jotzen da.

es retinitis por citomegalovirus**fr** rétinite à cytomégalovirus**en** cytomegalovirus retinitis**ZMB**

Ik. zitomegalobirus

4. INFEKZIOAREN PREBENTZIOA

aho-babes

Ik. latexezko lauki

205

aho-sexu (4)

Sin. sexu-harreman aho-genital (4)

es sexo oral

fr sexe oral; rapports sexuels buccogénitals

en oral sex; oral-genital sexual activity

206

anilingus (4)

es anilingus

fr anulingus

en anilingus

207

arrisku-faktore (4)

Pertsona batek gaixotasun bat izateko duen aukera handiagotu dezakeen elementua, baldintza hormonal nahiz pertsonalekin, genetikarekin edo ingurumenarekin lotua.

es factor de riesgo

fr facteur de risque

en risk factor

208

arriskuak murrizte (4)

es reducción de riesgos

fr diminution du risque

en decrease in risk; diminution of risk

209

baginako sarketa (4)

es penetración vaginal

fr pénétration vaginale

en vaginal penetration

210

barrera-metodo (4)

Sexu-harremanetan edo lanbide-jardueretan, infekzio baten transmisioa saihesteko erabiltzen den babes fisikoa.

es método de barrera

fr méthode de barrière

en barrier method

bigarren mailako prebentzio

Ik. prebentzio sekundario

211

birus-karga detektagaitz (4)

Erretrobirusen kontrakoak hartzearen ondorioz GIBarekin bizi den pertsona batek izan dezakeen birus-karga oso baxua, GIBa transmititzeko aukerak nabarmen murrizten dituena.

es carga viral indetectable; carga vírica indetectable

fr charge virale indétectable

en undetectable viral load; undetectable viral burden

212

cunnilingus (4)

es cunnilingus

fr cunnilingus

en cunnilingus

EAP

Ik. GIBarekiko esposizio aurreko profilaxi

213

emakumeen preserbatibo (4)

Sexu bidezko gaixotasun infekziosoen transmisioa saihesteko edota nahi gabe haurdun ez geratzeko erabiltzen den zorro-itxurako babesa, emakumeen sexu-organoak estaltzeko diseinatutakoa; poliuretanozkoa edo nitrilozkoa izan ohi da.

es preservativo femenino

fr préservatif féminin; femidom

en female condom; femidom

EOP

Ik. GIBarekiko esposizioaren osteko profilaxi

214

esperma-garbigeta (4)

Espermatik agente infekziosoak desagerrarazteko teknika, gizezko seropositiboek laguntza bidezko ugalketa-teknikak hiesa transmititzeko arriskurik gabe balia ditzaten erabiltzen dena.

es lavado de esperma

fr nettoyage de sperme

en sperm washing

215

espermizida (4)

Erabilera topikoko substantzia, sexu-harremanetan espermatozoidak hiltzeko erabiltzen dena. Espermizidek ez dute GIBaren infekzioaren kontra babesten; aitzitik, baginan edo uzkiean eragin dezaketen narritadurak GIBaren transmisiorako arriskua handiagotu dezake.

es espermicida

fr spermicide

en spermicide

216

esterilizazio (4)

es esterilización

fr stérilisation

en sterilization

217

felazio (4)

es felación; fellatio

fr fellation

en fellatio

218

GIBarekiko esposizio aurreko profilaxi (4)

Sin. EAP (4)

es profilaxis pre-exposición; PrEP

fr prophylaxie pré-exposition; PrEP

en pre-exposure prophylaxis; PrEP

219

GIBarekiko esposizio profesionalaren osteko profilaxi (4)

Langile bati GIBarekiko esposizioaren ondoren eman dakioken profilaxia. Lanbide-jardunean izandako arrisku-praktika batengatik gertatzen da esposizio hura.

es profilaxis postexposición ocupacional al VIH

fr prophylaxie post-exposition professionnelle

en occupational HIV post-exposure prophylaxis

220

GIBarekiko esposizioaren osteko profilaxi (4)

Sin. EOP (4)

Arrisku-praktika bat izan ondorengo lehen orduetan infekzio-arriskua saihesteko egin daitekeen profilaxia, lau astez erretrovirusen kontrako hainbat botika hartzean datzana. Arrisku-praktika izan denetik zenbat eta ordu gehiago igaro, orduan eta eraginkortasun txikiagoa du profilaxiak.

es profilaxis postexposición al VIH; PPE

fr prophylaxie post-exposition au VIH; PPE

en HIV post-exposure prophylaxis; PEP

hirugarren mailako prebentzio

Ik. prebentzio tertziario

kondoio

Ik. preserbatibo

221

latexezko lauki (4)

Sin. aho-babes (4)

Cunnilingus- edo anilingus-jardueretan, hurrenez hurren, alua edo uzkia estaltzeko latexezko babesgarria, sexu-transmisiozko infekzioak saihesteko erabiltzen dena.

es cuadrante de látex; barrera dental

fr digue dentaire; carré de latex

en dental dam

lehen mailako prebentzio

Ik. prebentzio primario

222

lubrifikatzaile (4)**es** lubricante**fr** lubrifiant**en** lubricant

223

metadona (4)**es** metadona**fr** méthadone**en** methadone

224

prebentzio (4)**es** prevención**fr** prévention**en** prevention

225

prebentzio primario (4)

Sin. lehen mailako prebentzio (4)

Gaixotasun baten intzidentzia saihesteko edo gutxiagotzeko prebentzioa, arrisku-faktoreak murriztuz egiten dena.

es prevención primaria**fr** prévention primaire**en** primary prevention

226

prebentzio sekundario (4)

Sin. bigarren mailako prebentzio (4)

Paziente asintomatikoetan gaixotasun jakin bat ez garatzeko egiten den prebentzioa.

es prevención secundaria**fr** prévention secondaire**en** secondary prevention

227

prebentzio tertziario (4)

Sin. hirugarren mailako prebentzio (4)

Gaixotasun batek eragindako konplikazioak eta sekuelak arintzeko egiten den prebentzioa.

es prevención terciaria**fr** prévention tertiaire**en** tertiary prevention

228

preserbatibo (4)

Sin. kondoio (4)

es preservativo; condón**fr** préservatif; condom**en** condom

229

profilaxi (4)

Gaixotasun jakin batetik babesteko edota gaixotasun bat ez hedatzeko hartzen diren neurrien multzoa.

es profilaxis**fr** prophylaxie**en** prophylaxis

230

sexu seguruago (4)**es** sexo más seguro**fr** sexualité à risques réduits**en** safer sex**sexu-harreman aho-genital**

Ik. aho-sexu

231

transmisio-bide (4)**es** vía de transmisión**fr** voie de transmission**en** mode of transmission

232

txerto profilaktiko (4)

Gaixotasun infekzioso batek organismo bati kalte egin aurretik erantzun immunitario jakin bat eragiteko erabil daitekeen txertoa. Gaur egun, ez dago GIBaren aurkako txerto profilaktikorik, baina, GIBagatiko infekzioetan, infekzio oportunistak jakin batzuei aurrea hartzeko erabil daiteke.

es vacuna profiláctica**fr** vaccin prophylactique**en** prophylactic vaccine

233

ur-oinarriko lubrifikatzaile (4)**es** lubricante de base acuosa**fr** lubrifiant à base d'eau**en** water-based lube

234

uzkiko sarketa (4)**es** penetración anal**fr** pénétration anale**en** anal penetration

235

xiringa (4)**es** jeringuilla**fr** seringue**en** syringe

5. INFEKZIOAREN TRATAMENDUA

236

adjuvante (4)

Beste botika edo agente baten eragina handitzen edo aldatzen duen botika edo agentea, antigenu batekin konbinatzen denean haren kontrako erantzun immunitarioa areagotu dezakeena.

es adyuvante
fr adjuvant
en adjuvant

237

albo-ondorio (4)

Sin. bigarren mailako ondorio (4)

es efecto secundario
fr effet secondaire
en side effect

238

alderantzizko transkriptasaren inhibitzaile (4)

Sin. ATI (4)

Erretrobirusen alderantzizko transkripzioa blokeatzen duen botika.

es inhibidor de la transcriptasa inversa; ITI
fr inhibiteur de la transcriptase inverse; ITI
en reverse transcriptase inhibitor; RTI

antibiral

Ik. birus-kontrako

antibiral

Ik. birusen kontrako

antibiriko

Ik. birus-kontrako

antibiriko

Ik. birusen kontrako

antirretobiral

Ik. erretrobirus-kontrako

antirretobiral

Ik. erretrobirusen kontrako

239

antiserum (4)

Antigeno jakin baten kontrako antigorputzak dituen seruma.

es antisuero
fr antisérum
en antiserum

ATI

Ik. alderantzizko transkriptasaren inhibitzaile

240

aurrez tratatutako paziente (4)

es paciente pretratado
fr patient prétraité
en pretreated patient

241

baimen informatu (4)

es consentimiento informado
fr consentement éclairé
en informed consent

242

barrera hematoentzefaliko (4)

Tamaina handiko molekula gehienei odoletik nerbio-sistema zentralera iragatea galarazten dien barrera. Erretrobirusen kontrako hainbat botikak nerbio-sistema zentralari eragitea galarazten du.

es barrera hematoencefálica
fr barrière hématoencéphalique
en blood-brain barrier

bat-egitearen inhibitzaile

Ik. fusioaren inhibitzaile

243

BID tratamendu (4)

Egunean bi aldiz hartu beharreko tratamendua.

es tratamiento BID
fr traitement BID; traitement b.i.d.
en brief intermittent developmental therapy; BID therapy

bigarren mailako ondorio

Ik. albo-ondorio

244

birus-kontrako (iz.) (4)

Sin. antibiriko (4); antibiral (4)

Birusen ugalketa edo eragina eragozteko gaitasuna duen botika.

es antiviral; antivírico
fr antiviral
en antiviral

245

birusa ezabatze (4)

Erretrobirusen kontrako botiken ondorioz, GIBaren RNA odolean detekzio-mugatik behera jaistea.

es supresión viral
fr suppression virale
en viral suppression

246

birusen kontrako (izlag.) (4)

Sin. antibiral (4); antibiriko (4)

Birusen ugalketa edo eragina eragozteko gaitasuna duena.

es antiviral; antivírico
fr antiviral
en antiviral

247

biterapia (4)

Sin. terapia bikoitz (4)

Bi botika batera ematean oinarritutako tratamendua. GIBak eragindako infekzioetan, erretrobirusen kontrako bi botika barne hartzen ditu tratamenduak.

es biterapia
fr bithérapie
en bitherapy; dual therapy

botiken elkarrekintza

Ik. interakzio farmakologiko

248

elkarri laguntzeko talde (4)

Sin. ELT (4)

es grupo de ayuda mutua; GAM
fr groupe d'aide mutuelle; GEM; groupe d'entraide
en self-help group; SHG

ELT

Ik. elkarri laguntzeko talde

249

erradioterapia (4)

es radioterapia
fr radiothérapie
en radiotherapy

250

errebote-efektu (4)

Gaixotasun jakin baten kontrako tratamendua eten ondoren, haren sintomak edo zeinu klinikoak berririo agertzea edo nabarmenago egitea. GIBak eragindako infekzioan, biruskarga handiagoan nabaritu ohi da errebote-efektua.

es efecto rebote; efecto de rebote; rebote
fr effet rebond
en rebound effect

251

erresistentzia (4)

Gaixotasun bat eragiten duen organismo baten aurkako botika baten eraginkortasunaren murrizketa.

es resistencia
fr résistance
en resistance

252

erresistentzia gurutzatu (4)

Botika batekiko erresistentzia, hura garatzen duen organismoa aurrez antzeko beste botika batekin kontaktuan egon delako sortzen dena.

es resistencia cruzada
fr résistance croisée
en cross-resistance

253

erresistentzia-test (4)

Erretrobirusen kontrako botika batek GIBarekiko duen erresistentzia neurtzeko proba.

es test de resistencia
fr test de résistance
en resistance assay

254

erreskateko tratamendu (4)

Porrot terapeutiko baten ondoren ematen den tratamendua, gaixotasunaren kontrola berreskuratzea helburu duena. GIBak eragindako infekzioan, huts egin duen erretrobirusen kontrako tratamendua guztiz edo neurri batean aldatzean datza.

es terapia de rescate; tratamiento de rescate
fr traitement de sauvetage; thérapie de sauvetage
en rescue therapy

255

erretrobirus-kontrako (iz.) (4)

Sin. antirretobiral (4)
Erretrobirusen ugalketa edo eragina eragozteko gaitasuna duen botika.

es antirretroviral; antirretrovírico; ARV
fr antirétroviral; ARV
en antiretroviral; ARV

256

erretrobirusen kontrako (izlag.) (4)

Sin. antirretobiral (4)
Erretrobirusen ugalketa edo eragina eragozteko gaitasuna duena.

es antirretroviral; antirretrovírico; ARV
fr antirétroviral; ARV
en antiretroviral; ARV

257

erretrobirusen kontrako eraginkortasun handiko tratamendu (4)

Erretrobirusen kontrako bi botika edo gehiago konbinatzen dituen tratamendua, GIBaren birus-karga detekzio-mugatik behera egon dadin ematen dena.

es terapia antirretroviral de gran actividad; tratamiento antirretroviral de gran actividad; TARGA
fr traitement antirétroviral hautement actif; multithérapie antirétrovirale; HAART
en highly active antiretroviral therapy; HAART

258

fusioaren inhibitzaile (4)

Sin. sarrera-inhibitzaile (4); bat-egitearen inhibitzaile (3)

Erretrobirusen kontrako botika, GIBa zelula ostalari batean sartzea eragozten duena.

es inhibidor de la fusión; inhibidor de la entrada
fr inhibiteur de fusion; inhibiteur d'entrée
en fusion inhibitor; entry inhibitor

259

immunozeabatze (4)

Pazientearen erantzun immunitarioa helburu terapeutikoetarako arintzeko egiten den immunomodulazioa.

es inmunosupresión
fr immunosuppression
en immunosuppression

260

immunomodulazio (4)

Pazientearen erantzun immunitarioa aldatzeko terapia.

es inmunomodulación
fr immunomodulation
en immunomodulation

261

inhibitzaile (4)

Erretrobirusen kontrako botika, erretrobirusen ziklo biologikoaren hainbat prozesuri eragiten diena. Besteak beste, erretrobirusak garapenerako behar duen entzima bati eragiten dio, edo erretrobirusari zelula ostalariaren mintzarekin fusioatzea galarazten dio.

es inhibidor
fr inhibiteur
en inhibitor

262

integrasaren inhibitzaile (4)

Erretrobirusen kontrako botika, zelula ostalariaren genom probirusa sartzea eragozten duena.

es inhibidor de la integrasa
fr inhibiteur de l'intégrase
en integrase inhibitor

263

interakzio farmakologiko (4)

Sin. botiken elkarrekintza (4)

es interacción farmacológica
fr interaction médicamenteuse
en drug interaction; drug-drug interaction

jaiotza inguruko transmisio

Ik. transmisio perinatal

264

kimioterapia (4)

es quimioterapia
fr chimiothérapie
en chemotherapy

265

koformulazio (4)

Bi botika edo gehiago edozein formatu fisikotan konbinatzea (pilula, kapsula, hautsa, soluzioa, etab.).

es coformulación
fr co-formulation
en co-formulation

266

kontrako efektu (4)

Sin. ondorio kaltegarri (4)

es efecto adverso; reacción adversa
fr réaction défavorable; effet indésirable
en adverse drug reaction; adverse effect

267

lehen aukerako tratamendu (4)

- es** tratamiento de primera elección; tratamiento de primera línea
fr traitement de première intention
en first-line treatment

268

lipodistrofia (4)

- Lipidoen metabolismoaren nahasmendua, larruzalpeko lipidoaren atrofia eragiten duena.
es lipodistrofia
fr lipodystrophie
en lipodystrophy

269

mantentzeko terapia (4)

- Sin. mantentzeko tratamendu (4)
es terapia de mantenimiento; tratamiento de mantenimiento
fr traitement d'entretien
en maintenance therapy; maintenance treatment

mantentzeko tratamendu

Ik. mantentzeko terapia

mieloezabapen

Ik. mieloezabatze

270

mieloezabatze (4)

- Sin. mieloezabapen (4)
 Hezur-muinak odoleko zelulak eratzeko duen gaitasuna gutxitzea.
es mielosupresión
fr myélosuppression
en myelosuppression

271

monoterapia (4)

- Botika bakar bat ematean oinarritutako tratamendua. GIBak eragindako infekzioetan, erretrovirusen kontrako botika hartzean datza.
es monoterapia
fr monothérapie
en monotherapy

48

ondorio kaltegarri

Ik. kontrako efektu

272

paziente birjina (4)

- GIBak eragindako infekzioagatik inolako tratamendurik hartu ez duen pazientea.
es paciente virgen
fr patient naïf
en naive patient

PI

Ik. proteasaren inhibitzaile

273

plazebo-efektu (4)

- es** efecto placebo
fr effet placebo
en placebo effect

274

porrot terapeutiko (4)

- Sin. tratamenduaren hutsegite (4)
 Erretrovirusen kontrako tratamendu batek infekzioa ezin kontrolatu izatea.
es fracaso terapéutico
fr échec thérapeutique
en treatment failure

275

printzipio aktibo (4)

- es** principio activo
fr principe actif
en active principle

276

proteasaren inhibitzaile (4)

- Sin. PI (4)
 Erretrovirusen kontrako botika, zelula ostalariaren birusaren erreplikazioa gauzatzeko beharrezkoa den birus-proteasaren jarduera blokeatzen duena.
es inhibidor de la proteasa; IP
fr inhibiteur de la protéase; inhibiteur de protéase; IP
en protease inhibitor; PI

277

protokolo (4)

- es** protocolo
fr protocole
en protocol

qd tratamendu

Ik. quaque die tratamendu

278

quaque die tratamendu (4)

- Sin. qd tratamendu (4); QD tratamendu (4)
 Egunean behin hartu beharreko tratamendua.
es tratamiento quaque die; tratamiento QD
fr traitement p.d.
en q.d. therapy

279

saikuntza kliniko (4)

- es** ensayo clínico
fr essai clinique
en clinical trial

sarrera-inhibitzaile

Ik. fusioaren inhibitzaile

sexu bidezko transmisio

Ik. transmisio sexual

terapia bikoitz

Ik. biterapia

terapia hirukoitz

Ik. triterapia

280

terapia konbinatu (4)

- Sin. tratamendu konbinatu (4)
es terapia combinada; tratamiento combinado
fr traitement combiné
en combination therapy; combined therapy

281

test aurreko aholkularitza (4)

- es** consejo pre-test
fr counseling pre-test
en pre-test counselling

282

test osteko aholkularitza (4)

- es** consejo post-test
fr consultation post-test; counseling post-test
en post-test counselling

283

transfusio bidezko**transmisio (4)**

- es** transmisión por transfusión sanguínea
fr transmission par transfusion sanguine
en blood transfusion transmission

284

transmisio (4)

- es** transmisión
fr transmission
en transmission

285

transmisio bertikal (4)

- Belaunaldi batetik beste baterako transmisioa.
es transmisión vertical
fr transmission verticale
en vertical transmission

286

transmisio horizontal (4)

- Zuzeneko edo zeharkako kontaktu bidez pertsona batetik bestera gertatzen den transmisioa.
es transmisión horizontal
fr transmission horizontale
en horizontal transmission

49

287

transmisio parenteral (4)

Odolaren edo haren deribatu baten bidezko transmisio horizontala.

es transmisión parenteral
fr transmission parentérale
en parenteral transmission

288

transmisio perinatal (4)

Sin. jaiotza inguruko transmisio (4)
Haurdunaldian, erditzean edo bularra ematean, ama seropositibo batetik haren fetu edo ume jaioberrira gerta daitekeen transmisio bertikala.

es transmisión perinatal
fr transmission périnatale
en perinatal transmission

289

transmisio sexual (4)

Sin. sexu bidezko transmisio (4)

es transmisión sexual
fr transmission sexuelle
en sexual transmission

290

tratamendu goiztiar (4)

es tratamiento precoz
fr traitement précoce
en early treatment

tratamendu konbinatu

Ik. terapia konbinatu

291

tratamendu profilaktiko (4)

es tratamiento profiláctico
fr traitement prophylactique
en prophylactic treatment

292

tratamendu-pauta (4)

Erretrobirusen kontrako tratamenduan ezartzen den jarraibidea; bereziki, pazienteari eman beharreko botika-konbinazioa eta botika horiek hartzeko modurik eraginkorrenak zehazten dira.

es pauta de tratamiento
fr régime de traitement
en treatment regimen

293

tratamendua areagotze (4)

Sin. tratamendua biziagotze (4)

es intensificación del tratamiento
fr intensification du traitement
en treatment intensification

tratamendua biziagotze

Ik. tratamendua areagotze

294

tratamenduarekiko**atxikidura (4)**

es adherencia al tratamiento
fr observance du traitement
en compliance with treatment

tratamenduaren hutsegite

Ik. porrot terapeutiko

295

tratamenduaren sinplifikazio (4)

Paziente batek jarraitu beharreko terapian egiten den aldaketa, terapiarekiko atxikidura erraztea helburu duena; botika batzuk beste batzuekin ordeztzea (dosi bakarra hartu ahal izateko, albo-ondorio arinagoak izateko...) edo botika-kopurua murriztea dira terapian egin ohi diren aldaketak.

es simplificación del tratamiento
fr simplification du traitement
en treatment simplification

296

triterapia (4)

Sin. terapia hirukoitz (4)

es triterapia
fr trithérapie
en tritherapy; triple therapy

297

txerto terapeutiko (4)

Gaixotasun bat organismo batean diagnostikatu ondoren erantzun immunitario jakin bat eragiteko erabil daitekeen txertoa.

es vacuna terapéutica
fr vaccin thérapeutique
en therapeutic vaccine

EUSKARAZKO AURKIBIDEA

- 1 motako giza immunoeskasiaren birus, 25
- 2 motako giza immunoeskasiaren birus, 26

A

- Ac, 4
- adjuvante, 236
- Ag, 3
- aho-babes, 221
- aho-sexu, 205
- albo-ondorio, 237
- alborengo, 186
- alderantzizko transkriptasa, 64
- alderantzizko transkriptasaren inhibitzaile, 238
- ama-esne, 82
- anafilaxia, 1
- andui, 2
- anilingus, 206
- antibiral, 244, 246
- antibiriko, 244, 246
- antigenemia, 120
- antigeno, 3
- antigorputz, 4
- antirretobiral, 255, 256
- antiserum, 239
- arriku-faktore, 207
- arriku-jokaera, 83
- arriku-praktika, 83
- arrikuak murrizte, 208
- asintomatiko, 121
- ATI, 238
- atsedeneko linfozito, 5
- atseden-linfozito, 5
- aurrez tratatutako paziente, 240
- azido desoxirribonukleiko, 6
- azido erribonukleiko, 7

B

- B linfozito, 8
- B zelula, 8
- baginako fluxu, 84
- baginako jario, 84
- baginako sarketa, 209
- baheketa, 85
- baheketa-test, 122
- baimen informatu, 241
- bakteriemia, 123
- barrera hematoentzefaliko, 242
- barrera-metodo, 210
- bat-egitearen inhibitzaile, 258
- behaketa epidemiologiko, 86
- berezko zelula zitozida, 76
- berrinfekzio, 124
- berriz gaixotze, 126
- BID tratamendu, 243
- bide parenteraleko droga-erabiltzaile, 87
- bigarren mailako ondorio, 237
- bigarren mailako prebentzio, 226
- biral, 9
- biremia, 125
- birgaixotze, 126
- biriko, 9
- birkonbinazio biriko, 10
- birulentzia, 11
- birusa ezabatze, 245
- birus-birkonbinazio, 10
- birus-karga, 127
- birus-karga detektagaitz, 211
- birus-kontrako, 244
- birusen kontrako, 246
- bisexual, 88
- biterapia, 247
- bizi-ziklo, 79
- borondatezko jakinarazpen, 89
- botiken elkarrekintza, 263
- Burkitt-en linfoma, 128

C

- CCR5, 12
- CD4, 13
- CD4/CD8 ratio, 129
- CD4+ linfozito, 69
- CD8, 14
- CD8+ linfozito, 70
- cunnilingus, 212
- CXCR4, 15

D

- defentsa, 16
- detekzio berantiar, 130
- detekzio goiztiar, 131
- detekzio-muga, 132
- diagnostiko berantiar, 133
- diagnostiko goiztiar, 134
- DNA, 6
- DNA biriko, 17
- droga-mendeko, 118

E

- EAP, 218
- egoera serologiko, 135
- egoera serologiko berdineko, 136
- egoera serologiko desberdineko, 137
- egoera serologiko ezezagun, 90
- egoera serologikoaren arabera
  - baheketa, 115
- EIA, 191
- ELISA, 141

- elkarri laguntzeko talde, 248
- ELT, 248
- emaitza baliogabe, 138
- emaitza negatibo, 139
- emaitza positibo, 140
- emakumeekin sexu-harremanak
  - dituen emakume, 91
- emakumeen preserbatibo, 213
- entzimei lotutako immunoabsortzioko saiakuntza, 141
- EOP, 220
- eosinofilo, 18
- epidemia, 92
- eramaile, 93
- erantzun immunitario, 19
- eritrozito, 20
- erradioterapia, 249
- errebote-efektu, 250
- erreserborio, 28
- erresistentzia, 251
- erresistentzia gurutzatu, 252
- erresistentzia-test, 253
- erreskateko tratamendu, 254
- erretrobirus, 21
- erretrobirus-kontrako, 255
- erretrobirusen kontrako, 256
- erretrobirusen kontrako
  - eraginkortasun handiko tratamendu, 257
- errezidiba, 142
- ESE, 91
- esperma, 94
- esperma-garriketa, 214
- espermizida, 215
- esterilizazio, 216

F

felazio, 217
fusioaren inhibitzaile, 258
fusio-proteina, 22

G

gainazaleko proteina, 22
gaininfekzio, 124
gaixotasun hies-definitzaile, 143
gaixotasun oportunistak, 144
gaixotze-tasa, 95
gammaglobulina, 23
garun-linfoma primario, 145
GIB, 24
GIB negatibo, 147
GIB positibo, 146
GIB+, 146
GIB-, 147
GIB-1, 25
GIB-2, 26
GIBa detektatzeko proba, 148
GIBagatiko entzefalopatia, 150
GIBagatiko infekzio akutua, 149
GIBagatiko infekzio kronikoa, 151
GIBak eragindako entzefalopatia, 150
GIBak eragindako infekzio kronikoa, 151
GIBak eragindako infekzioaren estadio kliniko, 152
GIBak eragindako lehen infekzio, 149
GIBak eragindako primoinfekzio, 149
GIBarekiko esposizio, 96
GIBarekiko esposizio aurreko profilaxi, 218
GIBarekiko esposizio profesionalaren osteko profilaxi, 219

GIBarekiko esposizioaren osteko profilaxi, 220
GIBarekin bizi den pertsona, 97
GIBarekin lotutako ahuldura-sindrome, 153
GIBarekin lotutako emaziazio-sindrome, 153
GIBarekin lotutako gaixotasun, 154
GIBaren kontrako antigorputzak detektatzeko proba, 155
GIBaren test laster, 156
giza immunoeskasiaren birus, 24
giza papilomavirus, 157
gizonezkoekin sexu-harremanak dituen gizonezko, 98
globulu gorri, 20
globulu zuria, 52
gongoil linfatikoa, 27
gordailu, 28
gorputzeko jariakin, 99
gorputz-jariakin, 99
GPB, 157
GSG, 98

H

hartutako immunoeskasiaren sindrome, 158
hartzaile, 29
hazi, 94
hematie, 20
heriotza-tasa, 100
heterosexual, 101
hezur-muin, 30
hies, 158
hiesaren irizpide diagnostikoa, 143
hieserako progresio, 159
hilgarritasun, 102

hilkortasun, 100
hilkortasun-tasa, 100
hiperimmune, 31
hipersentikortasun, 32
hirugarren mailako prebentzio, 227
histoplasmosi barreiatu, 160
Hodgkin-en gaixotasun, 161
homosexual, 103

I

Ig, 43
IL, 46
immune, 33
immunitate, 34
immunitate humoral, 35
immunitate zelular, 36
immunitate-sistema, 37
immunizazio, 38
immunizazio aktiboa, 39
immunizazio pasiboa, 40
immunodeprimitu, 162
immunoeskasia, 41
immunozeabatze, 259
immunofluoreszentzia, 163
immunogaitasun, 42
immunoglobulina, 43
immunomodulazio, 260
immunosaiakuntza, 164
immunozito, 44
infektibitate, 104
infekzio berriko kasu, 165
infekzio oportunistak, 166
infekzio-gaitasun, 104
inhibitzaile, 261
integrasaren inhibitzaile, 262
interakzio farmakologikoa, 263
interferon, 45

J

jaiotza inguruko transmisio, 288

K

kakexia, 168
kandidiasi, 169
Kaposi-ren sarkoma, 170
karga birikoa, 127
kimioterapia, 264
koformulazio, 265
kohartzaile, 48
koinfekzio, 171
kokzidioidomikosi, 172
komorbilitate, 107
kondoi, 228
konplementu, 49
kontrako efektu, 266
kriptokokosi, 173
kriptosporidiosi, 174
kronifikazio, 175

L

latentzia, 50
 latexeko lauki, 221
 lehen aukerako tratamendu, 267
 lehen mailako prebentzio, 225
 leiho-aldi, 194
 lentivirus, 51
 leukoentzefalopatia multifokal
   progresibo, 176
 leukozito, 52
 likido aurreseminal, 108
 linfoma, 177
 linfoma hodgkiniano, 161
 linfozito, 53
 linfozito aktibatu, 54
 lipodistrofia, 268
 lubrifikatzaile, 222

M

makrofago, 55
 mantentzeko terapia, 269
 mantentzeko tratamendu, 269
 metadona, 223
 mieloezabapen, 270
 mieloezabatze, 270
 mikroorganismo oportunistak, 178
 monitorizazio, 179
 monoterapia, 271
 morbiditate, 95
 morbiditate, 109
 mutazio, 56
 mutazio genetiko, 56
 Mycobacterium tuberculosis
   sortutako birika-infekzio, 180

N

NABG, 110
 nahitaez aitortu beharreko
   gaixotasun, 110
 nahitaez aitortu beharreko kasu, 111
 negatibo faltsu, 181
 NK zelula, 76
 nodulu linfatiko, 27

O

odol, 112
 ondorio kaltegarri, 266
 oroimen immunitario, 57
 oroimen immunologiko, 57
 oroimen-linbozito, 58
 oroimen-zelula, 58

P

p24 antigeno, 182
 p24 antigenoaren metodo, 183
 p24 antigenoaren proba, 183
 patogeno, 184
 patogenotasun, 185
 paziente birjina, 272
 PCR, 187
 PI, 276
 plaketa, 59
 plasmozito, 78
 plazebo-efektu, 273
 pneumonia, 186
 polimerasaren kate-erreakzio, 187

S

populazio zelatari, 113
 porrot terapeutiko, 274
 positibo faltsu, 188
 prebalentzia, 114
 prebentzio, 224
 prebentzio primario, 225
 prebentzio sekundario, 226
 prebentzio tertziario, 227
 preserbatibo, 228
 printzipio aktibo, 275
 proba diagnostiko, 189
 probirus, 17
 profilaxi, 229
 pronostiko, 190
 proteasaren inhibitzaile, 276
 protokolo, 277

Q

qd tratamendu, 278
 QD tratamendu, 278
 quaque die tratamendu, 278

R

R5 birus, 60
 R5X4 birus, 61
 Retroviridae, 62
 RNA, 7
 RNA polimerasa, 63
 RNAk gidatutako DNA
   polimerasa, 64

saiakuntza immunoentzimatiko, 191
 saiakuntza kliniko, 279
 sarrera-inhibitzaile, 258
 screening, 85
 screening-test, 122
 semen, 94
 sepsi, 192
 septizemia, 192
 serohaieketa, 115
 seroberdin, 136
 serobihurketa, 193
 serobihurketa-aldi, 194
 serodesberdin, 137
 serofobia, 65
 seronegatibo, 195
 seropositibo, 196
 seroprebalentzia, 116
 serum, 66
 sexu bidezko transmisio, 289
 sexu seguruago, 230
 sexu-harreman aho-genital, 205
 sexu-lagun, 117
 sexu-transmisiozko infekzio, 197
 sintomarik gabeko, 121
 sintomatiko, 198
 STI, 197
 superantigeno, 67

T

T linfozito, 68
 T linfozito laguntzaile, 69
 T linfozito zitotoxiko, 70
 T zelula, 68
 T zelula zitotoxiko, 70
 terapia bikoitz, 247
 terapia hirukoitz, 296
 terapia konbinatu, 280
 test aurreko aholkularitza, 281
 test osteko aholkularitza, 282
 timo, 71
 toxikomano, 118
 toxoplasmosi, 199
 transferentzia, 72
 transfusio, 119
 transfusio bidezko transmisio, 283
 transmisio, 284
 transmisio bertikal, 285
 transmisio horizontal, 286
 transmisio parenteral, 287
 transmisio perinatal, 288
 transmisio sexual, 289
 transmisio-bide, 231
 tratamendu goiztiar, 290
 tratamendu konbinatu, 280
 tratamendu profilaktiko, 291
 tratamendu-pauta, 292
 tratamendua areagotze, 293
 tratamendua biziagotze, 293
 tratamenduarekiko atxikidura, 294
 tratamenduaren hutsegite, 274
 tratamenduaren sinplifikazio, 295
 triterapia, 296
 tronbozito, 59
 tropismo bikoitz, 73
 tropismo zelular, 74
 tuberkulosi, 200
 txerto profilaktiko, 232
 txerto terapeutiko, 297

U

umetoki-lepoko kartzinoma
 inbaditzaile, 201
 ur-oinarriko lubrifikatzaile, 233
 uzkioko sarketa, 234

W

Western blot, 202
 Western transferentzia, 202

X

X4 birus, 75
 xede-zelula, 47
 xiringa, 235

Z

zelula hiltzaile natural, 76
 zelula immunogai, 44
 zelula ostalari, 77
 zelula plasmatico, 78
 ziklo biologiko, 79
 zitomegalobirus, 203
 zitomegalobirusak eragindako
 erretinitis, 204
 zitotoxiko, 80
 zitotoxikotasun, 81
 ZMB, 203

GAZTELANIAZKO AURKIBIDEA

A

Ac, 4
 ácido desoxirribonucleico, 6
 ácido ribonucleico, 7
 adherencia al tratamiento, 294
 ADN, 6
 ADN polimerasa dirigida por
 ARN, 64
 ADN viral, 17
 adyuvante, 236
 Ag, 3
 anafilaxia, 1
 análisis de inmunoabsorción ligado
 a enzimas, 141
 anilingus, 206
 anticuerpo, 4
 antigenemia, 120
 antígeno, 3
 antígeno p24, 182
 antirretroviral, 255, 256
 antirretrovírico, 255, 256
 antisuero, 239
 antiviral, 244, 246
 antivírico, 244, 246
 ARN, 7
 ARN polimerasa, 63
 ARV, 255, 256
 asintomático, 121

B

bacteriemia, 123
 barrera dental, 221
 barrera hematoencefálica, 242
 bisexual, 88
 biterapia, 247

C

candidiasis, 169
 candidosis, 169
 caquexia, 168
 carcinoma de cérvix invasivo, 201
 carga viral, 127
 carga viral indetectable, 211
 carga vírica, 127
 carga vírica indetectable, 211
 caso de declaración obligatoria, 111
 caso de nueva infección, 165
 CCR5, 12
 CD4, 13
 CD8, 14
 célula asesina natural, 76
 célula B, 8
 célula citocida natural, 76
 célula de memoria, 58
 célula diana, 47
 célula huésped, 77
 célula inmunocompetente, 44
 célula NK, 76
 célula plasmática, 78
 célula T, 68
 célula T citotóxica, 70
 cepa, 2
 ciclo biológico, 79
 ciclo vital, 79
 citomegalovirus, 203
 citotoxicidad, 81
 citotóxico, 80
 CMV, 203
 coocidioidomycosis, 172
 coocidiomycosis, 172
 cociente CD4/CD8, 129
 coformulación, 265
 coinfección, 171
 comorbilidad, 107
 compañero sexual, 117

complemento, 49
 condón, 228
 consejo post-test, 282
 consejo pre-test, 281
 consentimiento informado, 241
 correceptor, 48
 cribado, 85
 criptococosis, 173
 criptosporidiosis, 174
 criterio diagnóstico de sida, 143
 cronificación, 175
 cuadrante de látex, 221
 cunnilingus, 212
 CV, 127
 CXCR4, 15

D

defensa, 16
 detección precoz, 131
 detección tardía, 130
 diagnóstico precoz, 134
 diagnóstico tardío, 133
 DNA, 6
 DNA viral, 17
 drogodependiente, 118

E

EDO, 110
 efecto adverso, 266
 efecto de rebote, 250
 efecto placebo, 273
 efecto rebote, 250
 efecto secundario, 237

EIA, 191
 ELISA, 141
 encefalopatía por VIH, 150
 enfermedad asociada al VIH, 154
 enfermedad de declaración
 obligatoria, 110
 enfermedad de Hodgkin, 161
 enfermedad definitiva de sida, 143
 enfermedad oportunista, 144
 ensayo clínico, 279
 ensayo inmunoenzimático, 191
 enzimoimmunoensayo, 191
 eosinófilo, 18
 epidemia, 92
 eritrocito, 20
 esperma, 94
 espermicida, 215
 estadio clínico de la infección por
 VIH, 152
 estado serológico, 135
 estado serológico desconocido, 90
 esterilización, 216
 exposición al VIH, 96

F

factor de riesgo, 207
 falso negativo, 181
 falso positivo, 188
 felación, 217
 fellatio, 217
 fluido corporal, 99
 flujo vaginal, 84
 fracaso terapéutico, 274

G

GAM, 248
 gammaglobulina, 23
 gamma-globulina, 23
 ganglio linfático, 27
 glóbulo blanco, 52
 glóbulo rojo, 20
 grupo de ayuda mutua, 248

H

hematíe, 20
 heterosexual, 101
 hiperinmune, 31
 hipersensibilidad, 32
 histoplasmosis diseminada, 160
 hombre que tiene sexo con otros
   hombres, 98
 homosexual, 103
 HSH, 98

I

Ig, 43
 IL, 46
 incidencia, 105
 infección aguda por VIH, 149
 infección crónica por VIH, 151
 infección de transmisión sexual, 197
 infección oportunista, 166
 infección pulmonar por
   Mycobacterium tuberculosis, 180
 infecciosidad, 104

infectividad, 104
 inhibidor, 261
 inhibidor de la entrada, 258
 inhibidor de la fusión, 258
 inhibidor de la integrasa, 262
 inhibidor de la proteasa, 276
 inhibidor de la transcriptasa
   inversa, 238
 inmune, 33
 inmunidad, 34
 inmunidad celular, 36
 inmunidad humoral, 35
 inmunización, 38
 inmunización activa, 39
 inmunización pasiva, 40
 inmunocito, 44
 inmunocompetencia, 42
 inmunodeficiencia, 41
 inmunodeprimido, 162
 inmunoensayo, 164
 inmunofluorescencia, 163
 inmunoglobulina, 43
 inmunomodulación, 260
 inmunosupresión, 259
 intensificación del tratamiento, 293
 interacción farmacológica, 263
 interferón, 45
 interleucina, 46
 interleuquina, 46
 IP, 276
 isosporiasis, 167
 isosporosis, 167
 ITI, 238
 ITS, 197

J

jeringuilla, 235

L

latencia, 50
 lavado de esperma, 214
 leche materna, 82
 lentivirus, 51
 letalidad, 102
 leucocito, 52
 leucoencefalopatía multifocal
   progresiva, 176
 límite de detección, 132
 linfocito, 53
 linfocito activado, 54
 linfocito B, 8
 linfocito CD4+, 69
 linfocito CD8+, 70
 linfocito de memoria, 58
 linfocito en reposo, 5
 linfocito T, 68
 linfocito T citotóxico, 70
 linfocito T colaborador, 69
 linfoma, 177
 linfoma cerebral primario, 145
 linfoma de Burkitt, 128
 linfoma de Hodgkin, 161
 lipodistrofia, 268
 líquido preseminal, 108
 lubricante, 222
 lubricante de base acuosa, 233

M

macrófago, 55
 médula ósea, 30
 memoria inmunitaria, 57
 metadona, 223
 método de barrera, 210

método del antígeno p24, 183
 microorganismo oportunista, 178
 mielosupresión, 270
 monitorización, 179
 monoterapia, 271
 morbilidad, 95
 morbimortalidad, 109
 mortalidad, 100
 MSM, 91
 mujer que tiene sexo con otras
   mujeres, 91
 mutación, 56
 mutación genética, 56

N

neumonía, 186
 nódulo linfático, 27
 notificación voluntaria, 89

P

paciente fuente, 106
 paciente pretratado, 240
 paciente virgen, 272
 papilomavirus, 157
 patogenicidad, 185
 patógeno, 184
 pauta de tratamiento, 292
 PCR, 187
 penetración anal, 234
 penetración vaginal, 209
 período de seroconversión, 194
 período ventana, 194
 persona fuente, 106

persona que vive con el VIH, 97
 plaqueta, 59
 plasmocito, 78
 población centinela, 113
 portador, 93
 PPE, 220
 práctica de riesgo, 83
 PrEP, 218
 preservativo, 228
 preservativo femenino, 213
 prevalencia, 114
 prevención, 224
 prevención primaria, 225
 prevención secundaria, 226
 prevención terciaria, 227
 primoinfección por VIH, 149
 principio activo, 275
 profilaxis, 229
 profilaxis postexposición al VIH, 220
 profilaxis postexposición
   ocupacional al VIH, 219
 profilaxis pre-exposición, 218
 progresión a sida, 159
 pronóstico, 190
 proteína de fusión, 22
 proteína de superficie, 22
 protocolo, 277
 provirus, 17
 prueba de detección de anticuerpos
   contra el VIH, 155
 prueba de detección del VIH, 148
 prueba del antígeno p24, 183
 prueba diagnóstica, 189
 prueba rápida del VIH, 156

Q

quimioterapia, 264

R

radioterapia, 249
 reacción adversa, 266
 reacción en cadena por la
   polimerasa, 187
 rebote, 250
 recaída, 126
 receptor, 29
 recidiva, 142
 recombinación viral, 10
 recombinación vírica, 10
 reducción de riesgos, 208
 reinfección, 124
 reservorio, 28
 resistencia, 251
 resistencia cruzada, 252
 respuesta inmunitaria, 19
 resultado inválido, 138
 resultado negativo, 139
 resultado positivo, 140
 retinitis por citomegalovirus, 204
 Retroviridae, 62
 retrovirus, 21
 RNA, 7

S

sangre, 112
 sarcoma de Kaposi, 170
 secreción vaginal, 84
 semen, 94
 sepsis, 192
 septicemia, 192
 seroconcordante, 136
 seroconversión, 193
 serodiscordante, 137

serofobia, 65
 seronegativo, 195
 seropositivo, 196
 seroprevalencia, 116
 serosorting, 115
 sexo más seguro, 230
 sexo oral, 205
 sida, 158
 simplificación del tratamiento, 295
 síndrome caquético asociado al
   VIH, 153
 síndrome de emaciación asociado al
   VIH, 153
 síndrome de inmunodeficiencia
   adquirida, 158
 sintomático, 198
 sistema inmunitario, 37
 suero, 66
 superantígeno, 67
 superinfección, 124
 supresión viral, 245

T

TARGA, 257
 terapia antirretroviral de gran
   actividad, 257
 terapia combinada, 280
 terapia de mantenimiento, 269
 terapia de rescate, 254
 test de cribado, 122
 test de resistencia, 253
 test rápido del VIH, 156
 timo, 71
 toxicómano, 118
 toxoplasmosis, 199
 transcriptasa inversa, 64
 transferencia, 72

U

transferencia Western, 202
 transfusión, 119
 transmisión, 284
 transmisión horizontal, 286
 transmisión parenteral, 287
 transmisión perinatal, 288
 transmisión por transfusión
   sanguínea, 283
 transmisión sexual, 289
 transmisión vertical, 285
 tratamiento quaque die, 278
 tratamiento antirretroviral de gran
   actividad, 257
 tratamiento BID, 243
 tratamiento combinado, 280
 tratamiento de mantenimiento, 269
 tratamiento de primera elección, 267
 tratamiento de primera línea, 267
 tratamiento de rescate, 254
 tratamiento precoz, 290
 tratamiento profiláctico, 291
 tratamiento QD, 278
 triterapia, 296
 trombocito, 59
 tropismo celular, 74
 tropismo dual, 73
 tuberculosis, 200

UDVP, 87
 usuario de drogas por vía
   parenteral, 87

HIESA

V

vacuna profiláctica, 232
 vacuna terapéutica, 297
 vía de transmisión, 231
 vigilancia epidemiológica, 86
 VIH, 24
 VIH negativo, 147
 VIH+, 146
 VIH-, 147
 VIH-1, 25
 VIH-2, 26
 viral, 9
 viremia, 125
 vírico, 9
 virulencia, 11

virus de la inmunodeficiencia
 humana, 24
 virus de la inmunodeficiencia
 humana 1, 25
 virus de la inmunodeficiencia
 humana 2, 26
 virus R5, 60
 virus R5X4, 61
 virus X4, 75
 VPH, 157

W

Western blot, 202

FRANTSESEZKO AURKIBIDEA

A

Ac, 4
 acide désoxyribonucléique, 6
 acide ribonucléique, 7
 adjuvant, 236
 ADN, 6
 ADN polymérase ARN-dépendante, 64
 ADN viral, 17
 Ag, 3
 anaphylaxie, 1
 anticorps, 4
 antigène, 3
 antigène p24, 182
 antigénémie, 120
 antirétroviral, 255, 256
 antisérum, 239
 antiviral, 244, 246
 anulingus, 206
 ARN, 7
 ARN polymérase, 63
 ARV, 255, 256
 asymptomatique, 121

B

bactériémie, 123
 barrière hématoencéphalique, 242
 bisexuel, 88
 bithérapie, 247
 buvardage, 72

C

cachexie, 168
 candidose, 169
 carcinome invasif du col utérin, 201
 carré de latex, 221
 cas à déclaration obligatoire, 111
 cas de maladie à déclaration obligatoire, 111
 cas de nouvelle infection, 165
 CCR5, 12
 CD4, 13
 CD8, 14
 cellule à mémoire, 58
 cellule B, 8
 cellule cible, 47
 cellule hôte, 77
 cellule immunocompétente, 44
 cellule NK, 76
 cellule plasmatique, 78
 cellule T, 68
 cellule T cytotoxique, 70
 cellule tueuse naturelle, 76
 charge virale, 127
 charge virale indétectable, 211
 chimiothérapie, 264
 chronicisation, 175
 CMV, 203
 coccidioïdose, 172
 co-formulation, 265
 co-infection, 171
 comorbidité, 107
 complément, 49
 condom, 228
 consentement éclairé, 241
 consultation post-test, 282
 corécepteur, 48
 counseling post-test, 282
 counseling pre-test, 281
 critère diagnostique du sida, 143

cryptococcose, 173
 cryptosporidiose, 174
 cunnilingus, 212
 CV, 127
 CXCR4, 15
 cycle biologique, 79
 cycle vital, 79
 cytomégalovirus, 203
 cytotoxicité, 81
 cytotoxique, 80

D

déclaration volontaire, 89
 défense, 16
 délai de séroconversion, 194
 dépistage, 85
 dépistage précoce, 131
 dépistage tardif, 130
 détection précoce, 131
 détection tardive, 130
 diagnostic précoce, 134
 diagnostic tardif, 133
 digue dentaire, 221
 diminution du risque, 208
 dosage immunoenzymatique, 191

E

échec thérapeutique, 274
 effet indésirable, 266
 effet placebo, 273
 effet rebond, 250
 effet secondaire, 237
 EIA, 191

ELISA, 141
 encéphalopathie à VIH, 150
 encéphalopathie liée au VIH, 150
 éosinophile, 18
 épidémie, 92
 épreuve diagnostique, 189
 érythrocyte, 20
 essai clinique, 279
 essai immunoenzymatique, 191
 essai par immunoabsorbant lié à une enzyme, 141
 état sérologique, 135
 examen paraclinique, 189
 exposition au VIH, 96

F

facteur de risque, 207
 faux négatif, 181
 faux positif, 188
 fellation, 217
 femidom, 213
 femme ayant des rapports sexuels avec des femmes, 91
 flux vaginal, 84
 FSF, 91

G

gammaglobuline, 23
 GEM, 248
 globule blanc, 52
 globule rouge, 20
 groupe d'aide mutuelle, 248
 groupe d'entraide, 248

H

HAART, 257
 hématie, 20
 hétérosexuel, 101
 histoplasmose disséminée, 160
 homme ayant des rapports sexuels
   avec des hommes, 98
 homosexuel, 103
 HSH, 98
 hyperimmun, 31
 hypersensibilité, 32

I

Ig, 43
 IL, 46
 immun, 33
 immunisation, 38
 immunisation active, 39
 immunisation passive, 40
 immunité, 34
 immunité cellulaire, 36
 immunité humorale, 35
 immunocompétence, 42
 immunocyte, 44
 immunodéficiência, 41
 immuno-déficiência, 41
 immunodéprimé, 162
 immunoessai, 164
 immuno-essai, 164
 immunofluorescence, 163
 immunoglobuline, 43
 immunomodulation, 260
 immunosuppression, 259
 incidence, 105
 infection aiguë par le VIH, 149

infection chronique par le VIH,
   151
 infection opportuniste, 166
 infection pulmonaire à
   Mycobacterium tuberculosis,
   180
 infection sexuellement
   transmissible, 197
 infectiosité, 104
 infectivité, 104
 inhibiteur, 261
 inhibiteur de fusion, 258
 inhibiteur de la protéase, 276
 inhibiteur de la transcriptase
   inverse, 238
 inhibiteur de l'intégrase, 262
 inhibiteur de protéase, 276
 inhibiteur d'entrée, 258
 intensification du traitement, 293
 interaction médicamenteuse, 263
 interféron, 45
 interleukine, 46
 IP, 276
 isosporose, 167
 IST, 197
 ITI, 238

L

lait maternel, 82
 latence, 50
 lentivirus, 51
 létalité, 102
 leucocyte, 52
 leucoencéphalopathie multifocale
   progressive, 176
 limite de détection, 132
 lipodystrophie, 268

liquide organique, 99
 lubrifiant, 222
 lubrifiant à base d'eau, 233
 lymphocyte, 53
 lymphocyte à mémoire, 58
 lymphocyte activé, 54
 lymphocyte au repos, 5
 lymphocyte B, 8
 lymphocyte bursoéquivalent, 8
 lymphocyte CD4+, 69
 lymphocyte CD8+, 70
 lymphocyte T, 68
 lymphocyte T auxiliaire, 69
 lymphocyte T cytotoxique, 70
 lymphocyte thymodépendant, 68
 lymphome, 177
 lymphome cérébral primaire, 145
 lymphome de Burkitt, 128

M

macrophage, 55
 MADO, 110
 maladie à déclaration obligatoire, 110
 maladie associée au VIH, 154
 maladie de Hodgkin, 161
 maladie de Kaposi, 170
 maladie définissant le sida, 143
 maladie opportuniste, 144
 marasme, 168
 mémoire immunologique, 57
 méthadone, 223
 méthode de barrière, 210
 microorganisme opportuniste, 178
 moelle osseuse, 30
 monitoring, 179
 monothérapie, 271
 morbidité, 95

morbimortalité, 109
 mortalité, 100
 multithérapie antirétrovirale, 257
 mutation, 56
 mutation génétique, 56
 myélosuppression, 270

N

nettoyage de sperme, 214
 noeud lymphatique, 27
 noeud lymphoïde, 27

O

observance du traitement, 294

P

papillomavirus humain, 157
 partenaire sexuel, 117
 pathogène, 184
 pathogénicité, 185
 patient naïf, 272
 patient prétraité, 240
 PCR, 187
 pénétration anale, 234
 pénétration vaginale, 209
 personne source, 106
 personne vivant avec le VIH, 97
 phase chronique symptomatique, 152
 plaquette, 59

plasmocyte, 78
 pneumonie, 186
 population sentinelle, 113
 porteur, 93
 PPE, 220
 pratique à risque, 83
 PrEP, 218
 préservatif, 228
 préservatif féminin, 213
 prévalence, 114
 prévention, 224
 prévention primaire, 225
 prévention secondaire, 226
 prévention tertiaire, 227
 primo-infection VIH, 149
 principe actif, 275
 progression vers le sida, 159
 pronostic, 190
 prophylaxie, 229
 prophylaxie post-exposition au VIH, 220
 prophylaxie post-exposition professionnelle, 219
 prophylaxie pré-exposition, 218
 protéine de fusion, 22
 protéine de surface, 22
 protocole, 277
 provirus, 17
 PVH, 157

R

radiothérapie, 249
 rapports sexuels buccogénitaux, 205
 ratio CD4/CD8, 129
 réaction de polymérisation en chaîne, 187
 réaction défavorable, 266

réaction en chaîne de la polymérase, 187
 récepteur, 29
 rechute, 126
 récurrence, 142
 recombinaison virale, 10
 régime de traitement, 292
 réponse immunitaire, 19
 réservoir, 28
 résistance, 251
 résistance croisée, 252
 résultat invalide, 138
 résultat négatif, 139
 résultat positif, 140
 rétinite à cytomégalovirus, 204
 Retroviridae, 62
 rétrovirus, 21

S

sang, 112
 sécrétion préséminal, 108
 sécrétion vaginale, 84
 semence, 94
 sepsie, 192
 septicémie, 192
 seringue, 235
 séroconcordant, 136
 séroconversion, 193
 sérodifférent, 137
 sérodiscordant, 137
 séronégatif, 195
 séronégatif pour le VIH, 147
 sérophobie, 65
 séropositif, 196
 séropositif pour le VIH, 146
 séroprévalence, 116
 sérotriage, 115

sérum, 66
 sexe oral, 205
 sexualité à risques réduits, 230
 sida, 158
 SIDA, 158
 simplification du traitement, 295
 souche, 2
 sperme, 94
 spermicide, 215
 statut sérologique inconnu, 90
 stérilisation, 216
 superantigène, 67
 suppression virale, 245
 surinfection, 124
 surveillance épidémiologique, 86
 symptomatique, 198
 syndrome cachectique lié au VIH, 153
 syndrome d'immunodéficience acquise, 158
 système immunitaire, 37

T

test de dépistage, 122
 test de dépistage rapide à orientation diagnostique du VIH, 156
 test de dépistage rapide du VIH, 156
 test de détection des anticorps anti-VIH, 155
 test de l'antigène p24, 183
 test de résistance, 253
 test du VIH, 148
 test VIH, 148
 thérapie de sauvetage, 254
 thrombocyte, 59
 thymus, 71
 toxicomane, 118
 toxoplasmose, 199

U

traitement antirétroviral hautement actif, 257
 traitement b.i.d., 243
 traitement BID, 243
 traitement combiné, 280
 traitement de première intention, 267
 traitement de sauvetage, 254
 traitement d'entretien, 269
 traitement p.d., 278
 traitement précoce, 290
 traitement prophylactique, 291
 transcriptase inverse, 64
 transfert, 72
 transfert de Western, 202
 transfusion, 119
 transmission, 284
 transmission horizontale, 286
 transmission par transfusion sanguine, 283
 transmission parentérale, 287
 transmission périnatale, 288
 transmission sexuelle, 289
 transmission verticale, 285
 trithérapie, 296
 TROD, 156
 tropisme cellulaire, 74
 tropisme double, 73
 tuberculose, 200
 UDI, 87
 utilisateur de drogues injectables, 87

HIESA

V

vaccin prophylactique, 232
vaccin thérapeutique, 297
VIH, 24
VIH+, 146
VIH-, 147
VIH-1, 25
VIH-2, 26
viral, 9

virémie, 125
virulence, 11
virus de l'immunodéficience
humaine, 24
virus de l'immuno-déficience
humaine 1, 25
virus de l'immuno-déficience
humaine 2, 26
virus R5, 60
virus R5X4, 61
virus X4, 75
voie de transmission, 231

INGELESEZKO AURKIBIDEA

A

Ab, 4
 acquired immune deficiency syndrome, 158
 activated lymphocyte, 54
 active immunization, 39
 active principle, 275
 acute HIV infection, 149
 adjuvant, 236
 acquired immunodeficiency syndrome, 158
 adverse drug reaction, 266
 adverse effect, 266
 Ag, 3
 aids, 158
 AIDS, 158
 AIDS virus, 24
 AIDS-defining illness, 143
 anal penetration, 234
 anaphylaxis, 1
 anilingus, 206
 antibody, 4
 antigen, 3
 antigenemia, 120
 antiretroviral, 255, 256
 antiserum, 239
 antiviral, 244, 246
 ARV, 255, 256
 asymptomatic, 121

B

B cell, 8
 B lymphocyte, 8
 bacteremia, 123
 barrier method, 210

BID therapy, 243
 biological life cycle, 79
 bisexual, 88
 bitheraPy, 247
 blood, 112
 blood transfusion transmission, 283
 blood-brain barrier, 242
 blot, 72
 blotting, 72
 body fluid, 99
 bone marrow, 30
 brief intermittent developmental therapy, 243
 Burkitt lymphoma, 128

C

cachexia, 168
 candidiasis, 169
 carrier, 93
 CCR5, 12
 CD4, 13
 CD4/CD8 ratio, 129
 CD4+ lymphocyte, 69
 CD8, 14
 CD8+ lymphocyte, 70
 cell-surface protein, 22
 cellular immunity, 36
 cellular tropism, 74
 chemotherapy, 264
 chronic HIV infection, 151
 chronification, 175
 clinical stage of HIV infection, 152
 clinical trial, 279
 CMV, 203
 coccidioidomycosis, 172
 co-formulation, 265
 coinfection, 171

E

combination therapy, 280
 combined therapy, 280
 comorbidity, 107
 complement, 49
 compliance with treatment, 294
 condom, 228
 coreceptor, 48
 cross-resistance, 252
 cryptococcosis, 173
 cryptosporidiosis, 174
 CTL, 70
 cunnilingus, 212
 CXCR4, 15
 cytomegalovirus, 203
 cytomegalovirus retinitis, 204
 cytotoxic, 80
 cytotoxic T lymphocyte, 70
 cytotoxic T-cell, 70
 cytotoxicity, 81

D

decrease in risk, 208
 defense, 16
 dental dam, 221
 deoxyribonucleic acid, 6
 detection limit, 132
 diagnostic test, 189
 diminution of risk, 208
 disseminated histoplasmosis, 160
 DNA, 6
 drug addict, 118
 drug dependent, 118
 drug interaction, 263
 drug-drug interaction, 263
 dual therapy, 247
 dual tropism, 73

F

false negative, 181
 false positive, 188
 fellatio, 217
 female condom, 213
 femidom, 213
 first-line treatment, 267
 fusion inhibitor, 258
 fusion protein, 22

G

gammaglobulin, 23
 gamma-globulin, 23
 gene mutation, 56

H

HAART, 257
 HD, 161
 helper T lymphocyte, 69
 helper T-cell, 69
 heterosexual, 101
 highly active antiretroviral therapy, 257
 HIV, 24
 HIV antibody test, 155
 HIV encephalopathy, 150
 HIV negative, 147
 HIV positive, 146
 HIV post-exposure prophylaxis, 220
 HIV test, 148
 HIV+, 146
 HIV-, 147
 HIV-1, 25
 HIV-2, 26
 HIV-associated illness, 154
 HIV-associated wasting syndrome, 153
 Hodgkin's disease, 161
 homosexual, 103
 horizontal transmission, 286
 host cell, 77
 HPV, 157
 human immunodeficiency virus, 24
 human immunodeficiency virus
 type 1, 25
 human immunodeficiency virus
 type 2, 26
 human papillomavirus, 157
 humoral immunity, 35
 hyperimmune, 31
 hypersensitivity, 32

I

IDU, 87
 Ig, 43
 IL, 46
 immune, 33
 immune assay, 164
 immune response, 19
 immune system, 37
 immunity, 34
 immunization, 38
 immunoassay, 164
 immunocompetence, 42
 immunocompetent cell, 44
 immunocyte, 44
 immunodeficiency, 41
 immunofluorescence, 163
 immunoglobulin, 43
 immunologic competence, 42
 immunological memory, 57
 immunomodulation, 260
 immunosuppressed, 162
 immunosuppression, 259
 incidence, 105
 infectiosity, 104
 infectivity, 104
 informed consent, 241
 inhibitor, 261
 injection drug user, 87
 integrase inhibitor, 262
 interferon, 45
 interleukin, 46
 invalid result, 138
 invasive cervical carcinoma, 201
 isosporiasis, 167

K

Kaposi's sarcoma, 170
 killer T-cell, 70

L

late case finding, 130
 late detection, 130
 late diagnosis, 133
 latency, 50
 lentivirus, 51
 lethality, 102
 leukocyte, 52
 life cycle, 79
 lipodystrophy, 268
 lubricant, 222
 lymph node, 27
 lymphatic node, 27
 lymphocyte, 53
 lymphoma, 177

M

macrophage, 55
 maintenance therapy, 269
 maintenance treatment, 269
 man who has sex with men, 98
 marasmus, 168
 maternal milk, 82
 memory cell, 58
 memory lymphocyte, 58
 methadone, 223
 mixed tropism, 73

mode of transmission, 231
 monitoring, 179
 monotherapy, 271
 morbidity, 95
 morbidity and mortality, 109
 mortality, 100
 MSM, 98
 mutation, 56
 Mycobacterium tuberculosis
 pulmonary infection, 180
 myelosuppression, 270

N

naive patient, 272
 natural killer cell, 76
 ND, 110
 negative result, 139
 new infection case, 165
 NK cell, 76
 notifiable case, 111
 notifiable disease, 110

O

occupational HIV post-exposure
 prophylaxis, 219
 opportunistic disease, 144
 opportunistic infection, 166
 opportunistic microorganism, 178
 opportunistic pathogen, 178
 oral sex, 205
 oral-genital sexual activity, 205

P

p24 antigen, 182
 p24 antigen test, 183
 parenteral drug user, 87
 parenteral transmission, 287
 passive immunization, 40
 pathogenic, 184
 pathogenicity, 185
 PCR, 187
 PDU, 87
 PEP, 220
 perinatal transmission, 288
 person living with HIV, 97
 PI, 276
 placebo effect, 273
 plasma cell, 78
 plasmocyte, 78
 platelet, 59
 pneumonia, 186
 polymerase chain reaction, 187
 positive result, 140
 post-test counselling, 282
 precocious diagnosis, 134
 pre-ejaculate, 108
 pre-exposure prophylaxis, 218
 PrEP, 218
 pre-test counselling, 281
 pretreated patient, 240
 prevalence, 114
 prevention, 224
 primary HIV infection, 149
 primary lymphoma of the brain, 145
 primary prevention, 225
 prognosis, 190
 progression to AIDS, 159
 progressive multifocal
   leukoencephalopathy, 176
 prophylactic treatment, 291
 prophylactic vaccine, 232

prophylaxis, 229
 protease inhibitor, 276
 protocol, 277
 provirus, 17

Q

q.d. therapy, 278

R

R5 virus, 60
 R5X4 virus, 61
 radiotherapy, 249
 rapid HIV test, 156
 rebound effect, 250
 receptor, 29
 recidivation, 142
 recurrence, 142
 red blood cell, 20
 relapse, 126
 reportable case, 111
 rescue therapy, 254
 reservoir, 28
 resistance, 251
 resistance assay, 253
 resting lymphocyte, 5
 Retroviridae, 62
 retrovirus, 21
 reverse transcriptase, 64
 reverse transcriptase inhibitor, 238
 ribonucleic acid, 7
 risk behavior, 83
 risk factor, 207
 RNA, 7
 RNA polymerase, 63
 RNA-dependent DNA polymerase, 64
 RTI, 238

S

safer sex, 230
 screening, 85
 screening test, 122
 secondary infection, 124
 secondary prevention, 226
 self-help group, 248
 semen, 94
 sentinel group, 113
 sepsis, 192
 septicemia, 192
 seroconcordant, 136
 seroconversion, 193
 seroconversion period, 194
 serodifferent, 137
 serodiscordant, 137
 seronegative, 195
 serophobia, 65
 seropositive, 196
 seroprevalence, 116
 seroprevalency, 116
 serosorting, 115
 serostatus, 135
 serum, 66
 sexual partner, 117
 sexual transmission, 289
 sexually transmitted infection, 197
 SHG, 248
 side effect, 237
 source person, 106
 sperm, 94
 sperm washing, 214
 sperma, 94
 spermicide, 215
 sterilization, 216
 STI, 197
 strain, 2
 superantigen, 67
 superinfection, 124

symptomatic, 198
 syringe, 235

T

T cell, 68
 T lymphocyte, 68
 target cell, 47
 tertiary prevention, 227
 therapeutic vaccine, 297
 thrombocyte, 59
 thymus, 71
 toxoplasmosis, 199
 transfer, 72
 transfusion, 119
 transmission, 284
 treatment failure, 274
 treatment intensification, 293
 treatment regimen, 292
 treatment simplification, 295
 triple therapy, 296
 tritherapy, 296
 tuberculosis, 200

U

undetectable viral burden, 211
 undetectable viral load, 211
 unknown serostatus, 90

V

vaginal flow, 84
vaginal penetration, 209
vaginal secretion, 84
vertical transmission, 285
viral, 9
viral burden, 127
viral DNA, 17
viral load, 127
viral recombination, 10
viral suppression, 245
viremia, 125
virulence, 11
VL, 127
voluntary notification, 89
voluntary reporting, 89

W

water-based lube, 233
Western blot, 202
Western transfer, 202
white blood cell, 52
window period, 194
woman who has sex with women, 91
WSW, 91

X

X4 virus, 75

ERREFERENTZIA BIBLIOGRAFIKOAK

- AIDS.org [linean]. <<http://www.aids.org/index.html>> [Kontsulta: 2013-07-15]
- COLOMER, R. [zuz.]. *Terminología de la sida*. Termcat: Barcelona, 2005.
- ELHUYAR. *Zientzia eta Teknologiaren Hiztegi Entziklopedikoa* [linean]. <<http://zthiztegia.elhuyar.org>> [Kontsulta: 2013-07-15]
- GUERRA, A. *Diccionario comentado del VIH/Sida* [linean]. <<http://www.aids-sida.org/termin-indice.html>> [Kontsulta: 2013-07-15]
- HIV/AIDS Dictionary [linean]. <<http://www.hivinfosource.org/hivis/hivbasics/dictionary>> [Kontsulta: 2013-07-15]
- INFOSIDA. Glosario de términos relacionados al VIH/SIDA. *Información actualizada en español sobre el tratamiento y ensayos clínicos de la infección por el VIH/SIDA* [linean]. Rockville: InfoSIDA, 2012. <http://infosida.nih.gov/ContentFiles/SpanishGlossary_sp.PDF> [Kontsulta: 2013-07-15]
- L'Encyclopedia immunologis: le dico de l'immuno* [linean]. <<http://membres.multimania.fr/immunologie/dico.html>> [Kontsulta: 2013-07-15]
- MERRIAM-WEBSTER. *Merriam Webster medical dictionary* [linean]. <<http://www.merriam-webster.com/browse/medical/a.htm>> [Kontsulta: 2013-07-15]
- MINISTERIO DE SANIDAD, SERVICIOS SOCIALES E IGUALDAD. *Plan Nacional sobre el sida* [linean]. [Kontsulta 2013-07-15]: <<http://www.mssi.gob.es/ciudadanos/enfLesiones/enfTransmisibles/sida/home.htm>>
- NATIONAL INSTITUTE OF ALLERGY AND INFECTIOUS DISEASES. *Vaccine Glossary* [linean]. <<http://www.niaid.nih.gov/topics/hiv aids/understanding/prevention/Pages/vaccineGlossary.aspx>> [Kontsulta: 2013-07-15]
- NATIONAL LIBRARY OF MEDICINE. *Medical subject headings* [linean]. <<http://www.nlm.nih.gov/mesh/MBrowser.html>> [Kontsulta: 2013-07-15]
- OFFICE DE LA LANGUE FRANÇAISE. *Le grand dictionnaire terminologique* [linean]. <<http://www.granddictionnaire.com>> [Kontsulta: 2013-07-15]
- OSAKIDETZA. *GIB/hiesa eta STI* [linean]. <http://www.osakidetza.euskadi.net/r85-cksida02/eu/contenidos/informacion/sida_que_es/eu_hiesa/zer_da.html> [Kontsulta: 2013-07-15]
- SANDER, David M. *Glossary of HIV/AIDS-related Terms* [linean]. <<http://www.virology.net/ATVHIVGlossary.html>> [Kontsulta: 2013-07-15]

- SEISIDA. *Sociedad Española Interdisciplinaria del SIDA* [linean]. <<http://www.seisida.net>> [Kontsulta: 2013-07-15]
- TERMCAT. *Vocabulari multilingüe de la sida* [linean]. <http://www.termcat.cat/ca/Diccionaris_En_Linia/134/Presentacio> [Kontsulta: 2013-07-15]
- THE WORLD BANK. *HIV/AIDS Glossary* [linean]. <<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/COUNTRIES/AFRICAEXT/EXTAFRHEANUTPOP/EXTAFRREGTOPHIVAIDS/0,,contentMDK:20454281~menuPK:1794079~pagePK:34004173~piPK:34003707~t heSitePK:717148,00.html>> [Kontsulta: 2013-07-15]
- UGARTEBURU, I. “Akronimoen lexikalizazioa: HIESetik hiesera” in *Nazioarteko Terminologia Biltzarra*, 565-583 or. HAEE/IVAP; UZEI: Donostia, 1997.
- UNAIDS. *UNAIDS Terminology Guidelines*. Revised version. [linean]. 2011. <http://www.unaids.org/en/media/unaids/contentassets/documents/unaidspublication/2011/JC2118_terminology-guidelines_en.pdf> [Kontsulta: 2013-07-15]
- UNTERM [linean]. <<http://unterm.un.org>> [Kontsulta: 2013-07-15]
- UZEI [itzul.]. *GNS-10. Gaixotasunen eta horiekin lotutako osasun-arazozen nazioarteko sailkapen estatistikoa. Hamargarren berrikuspena*. Gasteiz: Eusko Jaurlaritzaren Argitalpen Zerbitzu Nagusia, 1996.
- UZEI. *Hiesaren lexiko berria. NBEHIESAren terminologia-gidalerroekin bat osatua* [linean]. 2012. <<http://uzei.com/modulos/usuariosFtp/conexion/archivos326A.pdf>> [Kontsulta: 2013-07-15]
- UZEI. *Hiesaren lexikoa* [linean]. 2010. <<http://www.uzei.com/modulos/usuariosFtp/conexion/archivos246A.pdf>> [Kontsulta: 2013-07-15]
- UZEI. *NBEHIESAk hobetsitako termino-zerrendaren laburpena* [linean]. 2012. <<http://uzei.com/modulos/usuariosFtp/conexion/archivos327A.pdf>> [Kontsulta: 2013-07-15]

